

Debreceni Egyetem
Gazdaságtudományi Kar
Számviteli és Pénzügyi Intézet

**A KITE ZRT. VAGYONI HELYZETÉNEK ÉS
TÁRGYI ESZKÖZ ÁLLOMÁNYÁNAK
RÉSZLETES ELEMZÉSE 2021 ÉS 2024 KÖZÖTT**

**DETAILED ANALYSIS OF KITE ZRT.'S
FINANCIAL POSITION AND TANGIBLE ASSETS
BETWEEN 2021 AND 2024**

Székely Rella
Számvitel mesterképzési szak

Konzulens:
Dr. Tömöri Gergő
adjunktus

Debrecen
2025

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	1
1. Szakirodalmi áttekintés	4
1.1 Gazdasági elemzés	4
1.1.1 Gazdasági elemzés érintettjei	4
1.1.2 A gazdasági elemzés célja és szükségessége a döntéshozatalban	5
1.1.3 A gazdasági elemzés feladatai	6
1.1.4 A gazdasági elemzés fajtái	7
1.2 Vagyoni helyzet elemzés	7
1.2.1 A vállalkozás vagyona	8
1.2.2 Mérleg eszköz oldalának elemzése	9
1.2.3 Mérleg forrás oldalának elemzése	10
1.2.4 Horizontális mérlegelemzés	10
1.3 Tárgyi eszközök	11
1.3.1 Tárgyi eszközök szerepe a gazdálkodásban	12
1.3.2 Tárgyi eszközök értékelése a mérlegben	13
1.3.3 Ingatlanok, gépek és berendezések IFRS-ek szerint	14
1.4 Tárgyi eszközök elemzése	17
1.4.1 Tárgyi eszközök állományának összetétele	17
1.4.2 Tárgyi eszközök hatékonyságának vizsgálata	18
1.4.3 Tárgyi eszközök jövedelmezősége	20
1.4.4 Tárgyi eszközök elhasználódása	20
1.5 Mezőgazdasági ágazat áttekintése	22
1.5.1 A magyar agrárágazat tendenciái	22
1.5.2 A tárgyi eszközök szerepe a mezőgazdaságban	24
2. Anyag és módszer	26
2.1 Kutatási anyag	26
2.1.1 Vállalati bemutatás	26
2.1.1 Beszámolás és könyvvizetés	31

2.2 Kutatási módszer	33
2.2.1 Viszonyszámok	33
3. Eredmények és azok értékelése	36
3.1. Eszközök és források értékelése	36
3.2 Vagyoni helyzet elemzés	38
3.2.1 Eszközök elemzése	38
3.2.2 Források elemzése	47
3.2.3 Horizontális elemzés	53
3.3 Tárgyieszköz-gazdálkodás elemzése	54
3.3.1 Tárgyi eszközök állományának összetétele	55
3.3.2 Tárgyi eszközök hatékonyságának vizsgálata	58
3.3.3 Tárgyi eszközök jövedelmezősége	60
3.3.4 Tárgyi eszközök elhasználódása	60
4. Következtetések és javaslatok	63
Összefoglalás	66
Irodalomjegyzék	67
Mellékletek	1
KITE Zrt. MÉRLEG	1
KITE Zrt. EREDMÉNYKIMUTATÁS	5

BEVEZETÉS

A mezőgazdaság az elmúlt évtizedek során alapvető átalakuláson ment keresztül, a hagyományos termelési módokat egyre gyakrabban felváltják a digitalizáción, automatizáción és nagyteljesítményű gépparkokon alapuló korszerű rendszerek. Az átalakuló és folyamatosan változó gazdasági, és technológiai közegben a vállalkozások jövedelmezőségének és fenntarthatóságának alappillére a rendelkezésre álló tárgyi eszközök hatékony kihasználása és vagyoni struktúrájának tudatos menedzselése. Az agrárszektorban a beruházások túlnyomó része tárgyi eszközök formájában jelenik meg, így ezek gazdaságossági és pénzügyi elemzése nélkülözhetetlen a vállalati működés értékeléséhez. Kiemelten fontos szerepet játszik az, hogy az eszközállományt hatékonyan használják ki, és az eszközgazdálkodás hosszútávon is fenntartható és pénzügyileg megalapozott legyen.

A KITE Zrt. a magyar agrárgazdaság egyik legnagyobb kereskedő- és szolgáltató integrátora, inputanyag kereskedelemtől a precíziós gépsorok értékesítésén át, a terményfelvásárlásig, a teljes mezőgazdasági értéklánc résztvevője, és kiemelkedő alakja. Az agrárium legkorszerűbb megoldásait, új technológiákat, modern termelési eszközöket és hatékony üzemszervezési módszereket felhasználva támogatja partnereik versenyképes és jövedelmező gazdálkodását. A vállalat az évek során piaci terjeszkedése és növekedése által az agrárszektor meghatározó tagjává vált, stabil működést, növekvő eredményeket produkálva az évek előrehaladtával. Országos lefedettsége és mérete, eszközigénye miatt működése kiemelkedően töke, illetve tárgyi eszköz igényes üzleti modellt követel meg.

A diplomadolgozat célja a KITE Zrt. gazdasági elemzése a 2021, 2022, 2023 és 2024-es beszámolói alapján, kiemelten a vagyoni helyzetének elemzése és tárgyi eszközállományának mélyebb áttekintése és elemzése, kapacitáskihasználásának vizsgálata, ezáltal megérteni az agrárvállalatok gazdálkodásában betöltött szerepét és jelentőségét.

A téma aktualitását adja, hogy az említett időszakban a mezőgazdaságot számos összetett kihívás és külső hatás érte, amelyek befolyással voltak a termelés volumenére, gazdálkodás jövedelmezőségére és a vállalatok működésének stabilitására. Az éghajlati változások és környezeti kihívások, mint a csapadékhiány, az extrém hőhullámok és az aszályok, rontották a termelési feltételeket, és ezáltal a termelékenységet. A 2022 óta tartó ukrajnai háború következményében megemelkedtek az inputanyagárak, robbanásszerűen megnövekedtek az energia-, az üzemanyag-, a műtrágya- és a növényvédőszerárak, ezáltal nehéz helyzetbe hozva

a termelőket és a kereskedőket egyaránt. A magas inflációs környezet, a magas alapkamat a beruházások visszaeséséhez vezetett a finanszírozási nehézségek végett. A globális piacon jellemző árvolatilitás, kiszámíthatatlanná tette az értékesítést és a jövedelemtervezést. Továbbá a már említett technológia újítások és digitalizációs elvárások, mint a precíziós gazdálkodás, környezettudatos termelés, kiemelten az uniós és hazai támogatási rendszerek keretében egyaránt, magas eszközigenyt és szaktudást követelnek meg.

Összeségében ezek a komplikált tényezők szükségessé teszik a hatékonyság növelését, főleg a beruházások és tárgyi eszközök optimalizálása terén, ezért is kulcsfontosságú a gazdasági elemzés, amely rávilágít a potenciálisan fejleszthető területekre.

A dolgozat kutatásának középpontjában a vagyoni helyzet átfogó elemzése, különösen a tárgyi eszközállomány szerkezete és alakulása, kapacitáskihasználás mértéke áll, négy év vonatkozásában, főbb gazdasági mutatók alakulásának tükrében. Céлом továbbá feltárni azokat az összefüggéseket, amelyek segíthetnek a jövőbeni beruházások, eszközhasználati döntések és hatékonyságjavító rendelkezések meghozatalában.

Specifikus célok és a kapcsolódó kutatási feladatok, a vállalat eszközoldali vagyoni helyzetének elemzése, a közzétett mérleg és kiegészítő melléklet alapján, befektetett eszközök és forgóeszközök arányának, összetételének és dinamikájának vizsgálata, fókuszálva a tárgyi eszközökre. A tárgyi eszközállomány részletes szerkezeti és értékbeli elemzése, a könyv szerinti értékének, az amortizációjának és a beruházási arányainak vizsgálatával, az éves beszámolók alapján. A kapacitáskihasználás szintjének és tendenciájának meghatározása, tárgyi eszközök használatának hatékonysági elemzése. A megállapított tényezők összefüggésének értékelése, pénzügyi eredményességének megállapítása.

A 2021 és 2024 közötti vizsgált időszak lehetőséget ad arra, hogy feltárjam azokat a tendenciákat és összefüggéseket, amelyek meghatározzák a vállalat eszközhatékonyságát és gazdálkodásának fenntarthatóságát egy változó és kihívásokkal teli gazdasági környezetben. Tehát nem csak múltbeli pénzügyi adatok leíró értelmezése, hanem a vállalat eszközhasználatának és gazdasági döntéseinek kritikus elemzése, a kutatás célja.

A dolgozat hozzájárul ahhoz, hogy mélyebb megértést nyerjek a mezőgazdasági vállalatok működésének pénzügyi és vagyoni aspektusairól. A vizsgálat további célja, hogy olyan következtetésekre és javaslatokra jussak, amelyek a vállalat eszközgazdálkodási és kapacitáskihasználási gyakorlatának további fejlesztéséhez is hozzájárulhat.

A témaválasztásnál a személyes motivációm a vállalati gazdálkodás, különösen az eszközgazdálkodás iránti érdeklődésem tanulmányaim során. Meghatározó szerepet játszott az is választásomban, hogy gyakorlati munkámat a KITE Zrt.-nél végeztem, amely során közvetlen tapasztalatot nyerhettem a cég működéséről, szervezetének felépítéséről és a gyakorlatban is alkalmazott gazdálkodási elvekről. A munkám során betekintést nyerhettem a tárgyi eszközök kezelésének gyakorlati alkalmazásába, a hatékony kapacitáskihasználásba, valamint az eszközök gazdaságos működtetésébe. Továbbá a mezőgazdasági szektor iránti érdeklődésem és a téma aktualitásának jelentősége is ösztönzött és megerősített, a téma mélyebb kutatásában és átfogóbb megismerésében.

1. SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS

A gazdasági elemzés fontossága, hogy megalapozott és objektív információkat nyújt a vállalat pénzügyi és gazdasági helyzetéről, ezáltal segít a menedzsment számára a stratégiai és operatív döntések meghozatalában. A vállalati gazdálkodás egyik meghatározó tényezője a vagyoni helyzet elemzése, eszközgazdálkodás hatékonysága, tárgyi eszköz kapacitáskihasználás analízise. Kifejezetten igaz ez olyan tőkeintenzív ágazatokban, mint a mezőgazdaság, főleg napjainkat tekintve, amikor folyamatos kihívásokkal néz szembe az ágazat. 2021 és 2024 között komplex válságtényezők merültek fel, mint a költségek robbanásszerű növekedése, az éghajlati változások, időjárási szélsőségek, piaci instabilitás, árvolatilitás, pénzügyi szűkösség. Ezen tényezők új kihívásokat jelentettek a vagyoni helyzet fenntartása és az eszközök hatékony működtetése szempontjából.

1.1 Gazdasági elemzés

A pénzügyi menedzsment részét képezi, a 2000. évi C. törvény alapján, a lezárt üzleti évről a beszámoló elkészítése, amely adatainak elemzésével be kell mutatni a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetét. A rendszeres elemzés tárgya a vállalkozás piaci, fejlesztési, beszerzési, termelési tevékenysége, továbbá ezen tevékenységek átfogó elemzése. A vállalkozásszintű pénzügyi elemzés fő vizsgálata a vállalat likviditása, a vagyoni helyzete, a hatékonysága és a jövedelmezőségi felmérését helyezi középpontba, és ezeknek az eredménnyel való kapcsolatát is elemzi (Béhm & Zémán, 2017).

1.1.1 Gazdasági elemzés érintettjei

Az elemzés belső és külső érintettek számára egyaránt fontos, a vezetés szükségszerű eszköze, mivel a tevékenység belső folyamatainak és eredményességének értékeléséhez, a tulajdonosoknak és a partnereknek szintén kiemelt fontosságú információkat hordoz. A belső érintettek a tulajdonosok, a menedzsment és az alkalmazottak köre, míg a külső érintettek közé a fogyasztók, a vevők, a beszállítók, a versenytársak és a hitelezők, az állami és önkormányzati intézmények egyaránt sorolhatóak (Sápi-Duduk & Tariszka, 2025).

A vállalkozások számára jelentős szempont, hogy az elért eredményekről megbízható tájékoztatást nyújtsanak a tulajdonosok, befektetők és hitelezők felé, átfogó tájékoztatást adva a vállalat által elért eredményekről. Ismertetni kell a rendelkezésre álló tőke és a vállalat vagyoni felhasználásnak a hatékonyságát, jövedelmezőségét, valamint a likviditási és általános pénzügyi helyzetet. A pénzügyi kimutatások elemzése elengedhetetlen alapja az üzleti tervek és hitelkérelmek megalapozott elkészítésének. A vállalkozásszintű elemzésen túl, egyes részterületekre is irányulhat maga az elemzés, ilyen például a munkaerő gazdálkodás, vagy a költséggazdálkodás. Emellett a különböző cégismertetőkből részletes információt kell közölni a vagyon és a rendelkezésre álló tőke felhasználásának hatékonyságáról, a jövedelmezőségről, a likviditási helyzetről, valamint a pénzügyi stabilitásról. Ugyanakkor a versenytársak és üzleti partnerek pénzügyi teljesítményének és helyzetének ismerete is elengedhetetlen a megalapozott üzleti döntésekhez (Béhm & Zémán, 2017).

A gazdasági elemzés alapját a számviteli információk és az ezekből származtatott mutatószámok és statisztikai adatok, továbbá a különböző szabályzatokban rögzített nyilvántartások, külső és belső információk, és a hatályos jogszabályok tartalmazzák (Béhm & Zémán, 2017).

1.1.2 A gazdasági elemzés célja és szükségessége a döntéshozatalban

Az elemzés célja, hogy feltárja és értékelje azokat a hatásokat, amelyek befolyásolják a vállalkozás gazdálkodását, a vezetés döntéseinek előkészítését, továbbá a végrehajtott intézkedéseket, a fejlesztések hatékonyságát, illetve az eredmény növekedését. Mindezek által a vezetői döntés elengedhetetlen eleme, amely a szükséges mennyiségű és tartalmú adatok feldolgozását és azok értékelését jelenti, megteremtve ezáltal a szervezet döntéshozatali eljárását (Paár et al., 2021).

Az elemzés elkészítése a kontrolling folyamatokban is szerepet játszik, hiszen a vezetői számvitel által előállított tényadatokból számított kapcsolódó mutatókkal és hatáselemzéssel segíti a vezetői számvitelt, tehát a döntéshozatali folyamatot, a döntések értékelését, a tevékenységek tervezési és megvalósítási szakaszában egyaránt (Tóth, 2021). Kiemelten fontosak ezek a döntések, hiszen van, hogy a vállalatra hosszú távon ható döntést kell meghozni, amely több oldalról is befolyásolja a vállalkozás működését, fenntarthatóságát, versenyképességét a piacon és a pénzügyi stabilitását. Tehát ezek az elhatározások nem csak a

pillanatnyi működésre, hanem annak jövőbeli sikerességére, stabilitására és megítélésére is jelentős hatással vannak. A stratégiai szemléletű és felelős döntéshozatalnak, ezért is elengedhetetlen alapja a gazdasági elemzés (Laáb, 2019).

1.1.3 A gazdasági elemzés feladatai

A gazdasági elemzés során alapvető fontosságú, hogy feltárjuk mind az egyes gazdasági jelenségeken belüli, mind pedig a különböző jelenségek közötti oksági kapcsolatokat. A megfelelő vezetői döntések kialakításához és végrehajtásához, elengedhetetlen, hogy időben felismerjük a problémát és megállapítsuk annak okait és kimutassuk a részproblémákat. Az ok-okozati viszony a gazdasági és műszaki folyamatok közötti összefüggések egyik legfontosabb megnyilvánulási formája. A vállalati gazdálkodás elemzése során gyakran találkozunk összetett, egymásba fonódó ok-okozati láncolatokkal, amelyek megértése elengedhetetlen a gazdálkodási folyamatok pontos értelmezéséhez és értékeléséhez. E kapcsolatok vizsgálatakor célunk, hogy eljussunk az alapvető, kiváltó okok azonosításához, mivel csak ezek feltárása révén érhető el a gazdasági jelenségek teljes körű megismerése. A megismert problémák után, meg kell határozni a célt, a megfelelő eszköztárral együtt és annak alternatíváit kidolgozni, majd azok közül az ideális lehetőséget kiválasztani. A megvalósítás folyamatának állandó vizsgálata, részeinek ellenőrzése, a célok végrehajtásának biztosítása is fontos része a folyamatnak. Végül a meghatározott célok és feladatok ellenőrzése és végső értékelése, az eltérések okainak megállapítása és a résztvevőknek nyújtott iránymutatás a folyamat utolsó szakasza. A gazdasági elemzés feladata, hogy egyaránt ellássa a döntéselőkészítőket, a döntéshozókat és a végrehajtókat megfelelő információkkal (Béhm & Zémán, 2017; Paár et al., 2021).

A gazdasági elemzés egyik legfontosabb feladata, hogy megalapozza a vállalkozási döntések előkészítését, támogatva ezzel a menedzsment stratégiai és operatív lépéseit. Emellett lehetőséget biztosít arra, hogy mérni lehessen a kitűzött célok és feladatok teljesítését, valamint feltárhatók legyenek az esetleges eltérések okai. A vállalati tevékenység átfogó vizsgálatával átláthatóvá válik a működés hatékonysága, jövedelmezősége és stabilitása, ami elengedhetetlen a hosszú távú fenntarthatóság szempontjából. A rendelkezésre álló erőforrások állományát és felhasználhatóságát áttekinti, az értékesítési folyamatokat elemzi. Továbbá, az elemzések hozzájárulnak a belső felelősségi és érdekeltségi rendszer kialakításához és hatékony

működtetéséhez, mivel pontos képet adnak az egyes szervezeti egységek teljesítményéről, ezáltal elősegítik a célorientált irányítást és motivációt (Béhm & Zémán, 2017; Laáb, 2019).

1.1.4 A gazdasági elemzés fajtái

Az elemzés időtávja szerint megkülönböztetünk stratégia elemzést, amely hosszú távú időt fed le, akár több évet is elemez, továbbá rövid távú elemzést, amely az operatív döntéseket támogató elemzés. A periodicitás szerint lehet periodikusan ismétlődő, amelyet rendszeresen, szabályszerűen előre meghatározott időközönként készítünk el, ilyen például a kiegészítő melléklet tartalmát képező elemzés, továbbá az aperiodikus elemzések, amelyeket szintén időközönként végzünk el, de nem követ szabályszerűséget, illetve egy adott döntést előkészítő csak alkalmanként elkészülő elemzés, erre példa lehetne egy beruházási döntés meghozatalát elősegítő elemzés. Az elemzéseket két csoportra osztjuk a terjedelme szerint, mivel készíthetjük hosszabban a vállalkozás egész tevékenységét átfogóan értékelő elemzést, és az ezzel szemben csak egy-egy részterületet egyedileg elemző részleges elemzést. Az elemzés folyamat állapota alapján megkülönböztetünk statikus elemzést, amely a mérlegfordulónapra vonatkozik, és dinamikus elemzést, amelyet a mérleg készítését követően készítünk el. A felhasznált adatok alapján lehet az elemzésünk műszaki-gazdasági, amelyben természetes mértékegységben és pénznemben kifejezett adatokat egyaránt figyelembe veszünk, illetve gazdasági elemzés, amely csak a pénzben kifejezett adatokat dolgozza fel. Végül az elemzés jellege szerint készülhet az utólagos elemzés, amely ténymegállapításokat tartalmaz a leíró elemzés és a tevékenységeket befolyásoló és ezáltal következményekkel járó döntéselőkészítő elemzéseket. A gazdasági elemzés módszerei szerint végrehajthatjuk deduktív módon, azaz egy vizsgált jelenségből kiindulva, majd részelemekre bontva az elemzést, azaz levezetve. Az elemzésünk azonban készülhet fordított irányba is, ha először a kicsi részekből kiindulva, a vizsgált jelenség felé haladva végezzük az elemzést (Béhm & Zémán, 2017).

1.2 Vagyoni helyzet elemzés

A vállalkozás pénzügyi kimutatásainak elemzése a vállalat likviditási, a vagyoni helyzet, a hatékonysági és a jövedelmezőségi helyzet elemzéseiből tevődik össze. A vagyoni helyzet

elemzésének alapvető fontossága a vállalkozás pénzügyi stabilitásának, működőképességének és jövőbeni fejlődésének megítéléséhez szükséges információkat és adatokat szolgáltat.

1.2.1 A vállalkozás vagyona

A vállalkozásnak tevékenységi körétől függetlenül a mindennapos működéséhez számos és többféle eszközre van szüksége, összetételét tekintve ezek lehetnek materiális vagy immateriálisak vagy pénzügyi eszközök. A termelési munkafolyamatokhoz és kereskedelmi tevékenységhez egyaránt tárgyi eszközökre, alapanyagokra továbbá szabadalmakra, licencekre és egyéb szerződéses jogokra van szükség, továbbá a működést lefedő készlet összeállításra. A jövedelmezőségi és a pénzügyi stabilitás érdekében pedig rövid vagy hosszú távú pénzügyi eszközökbe fektetik. A vállalkozás konkrét vagyoni megjelenését az eszközök jelentik, befektetett eszközökből, forgóeszközökből és aktív időbeli elhatárolásokból felépülve, amelyek összetételét a vállalat határozza meg tevékenységi érdekeit képviselve. Az összetételre nincsen előre meghatározott optimális struktúra, megítélése korábbi évek adataira hagyatkozhat vagy hasonló iparágban tevékenykedő vállalat eszközállományának összehasonlítására (Béhm & Zémán, 2017).

A 2000. évi C törvény a számvitelről szerint: „a mérlegben eszközként kell kimutatni a vállalkozó rendelkezésére, használatára bocsátott, a vállalkozó működését szolgáló befektetett eszközöket és forgóeszközöket – a bérbe vett eszközök kivételével –, függetlenül attól, hogy azok tulajdonjoga csak törvényben, szerződésben rögzített feltételek teljesítése után kerül át a vállalkozóhoz, továbbá az aktív időbeli elhatárolásokat”.

Az eszközök besorolását a vállalat határozza meg, melynél fő szempont, hogy meddig szolgálja a gazdálkodást és a működést, ez egy évnél rövidebb vagy hosszabb idő táv, annak beszerzési vagy előállítási költségei nem befolyásolják a besorolási szempontokat. Az eszközállomány elemzése több szempont alapján is történhet, amely az eszközállomány értékbeli változása, struktúrájának, azaz összetételének vizsgálata, azok felhasználásának hatékonysága, jövedelmezősége és a vagyon fedezetére is kiterjedhet. Azonban vannak egyes vagyonelem csoportok, amelyek kiemelt szerepet játszanak a vagyon értékelésében, és speciális pénzügyi mutatószámok alkalmazására is van lehetőség, amely például a tárgyi eszközök vizsgálatát jelenti (Béhm & Zémán, 2017).

1.2.2 Mérleg eszköz oldalának elemzése

A vagyoni helyzet alakulásának elemzése hosszú távon a gazdálkodást minősíti, amelyhez a vállalat mérlege jelenti az információs bázist. A vagyoni helyzet elemzése a mérleg vertikális, azaz az eszközök és források szétválasztott elemzése, és horizontális, az eszközök és források egymáshoz viszonyításával vizsgálható (Zéman & Tóth, 2018).

A vagyon összetételének vizsgálata során, befektetett eszközök elemzéséből a vállalkozás stabilitásáról lehet egy átfogó képet kapni, a forgóeszközök elemzéséből, pedig a vállalat rugalmasságáról lehet információkat kinyerni. A vagyoni oldal elemzésének az eszköz állományra és annak változására kell összpontosítani, amely időssal és a felmerülő eltérések feltüntetésével, bázis és láncviszonszámok számításaival és a növekedés mértékével vagy százalékos kifejezésével lehet elemezni. Az eszközállomány értéke és változása kimutatható adott időpontra vonatkozóan és időszaki adatokkal is, amely pontosabb leíró információkat ad (Béhm & Zémán, 2017).

Az eszközök esetében vertikális mutatók közé soroljuk a legfontosabb eszközcsoporthoz a befektetett- és forgóeszközök egymáshoz való viszonyítását, a vagyonstruktúra mutató esetében nincsen kritikus érték, az teljesen a vállalkozási tevékenységtől függ, mivel azok eszközigenyessége különböző. Az eszközfőcsoportok és eszközcsoporthoz a saját tőkéhez viszonyítása az eszköz oldal struktúráját írja le. A vagyon befektetett eszköz és forgóeszköz felosztás aránya a vagyon megtérülési idejét írja le, amely a befektetett eszközök esetében hosszabb időt jelent. Továbbá eszközfőcsoporton és az eszközcsoporthoz belüli összetétel vizsgálatot is elvégezhetjük a megoszlási viszonszámokkal, illetve azok változási tendenciáit is tanulmányozhatjuk. Az eszközcsoporthoz belső összetételét más szempontok szerint is vizsgálhatjuk, például a követeléseket a teljesíthetőség kritériumai alapján, a vevőállományt a fizetési módok szerint, az értékpapírokat pedig az értékpapírfajták szerint. Egyéb vertikális mutatók a szabad forgóeszközök mutatója és a vásárolt készletek aránymutatója (Szakács, 2015; Béhm & Zémán, 2019).

Az eszközök tekintetében fontos szempont, amelyre a vállalatok is törekednek, hogy a lehető legkisebb eszközleköltéssel végezzék tevékenységeiket, ezért az eszközeik hatékonyságát a nettó árbevétellel összefüggésben mérik, négy mutató alapján, amelyek az eszközrugalmassági, az eszközhatékonysági, az eszközigenyességi és az eszközforgási mutató (Béhm & Zémán, 2017).

1.2.3 Mérleg forrás oldalának elemzése

A tőke összetétele a vállalkozás tőkeerősségét, a vállalat életképességét és az idegentőke függőségét mutatja be, amely képet ad a cég esetleges eladósodásáról. A tőkeszerkezet elemzése során a saját tőke és az adósság arányára összpontosít, megcélózva ezzel a vállalat pénzügyi kockázatát és kötelezettségeinek teljesítését. A forrásösszetétel aránya megmutatja azt is, hogy a vállalkozás működése során forrásul főként a saját tulajdonában lévő tőkét használja vagy külső hitelezőknek és befektetőknek van kiszolgáltatva az idegen tőke igénye miatt (Sápi-Duduk & Tariszka, 2025).

A tőkeellátottság, a saját tőke aránya a teljes tőkén belül, ez minél magasabb annál kevésbé van eladósodva a vállalat, a tőkeerősség 35% felett mutat kedvező értéket, hiszen az alacsony érték pénzforgalmi problémákra utalhat. A mutató fontos lehet az új hitelezők bevonása során is, mivel a külső szereplők számára ez pozitív képet mutat. Azonban a vállalkozás folytatásához sok esetben szükséges az idegen tőke bevonása is, mivel a tőkeáttétel kihasználatlanságát és magasabb tőkeköltségeket eredményez a túlzott tőkefüggőség. Az idegen tőke aránya a saját tőkén belül, minél alacsonyabb annál valószínűbb az adott vállalkozás életképessége, 70% felett pedig már kritikus értéknek számít. A céltartalékok magas aránya az összes forráson belül szintén nem mutatnak előnyös képet a vállalatról (Szakács, 2015; Béhm & Zémán, 2017).

A tőkefeszültségi mutató az idegen tőke és a saját tőke aránya, amely azt mutatja meg, hogy milyen arányban finanszírozzák a vállalatot külső forrásból a rendelkezésre bocsátott saját tőkéhez képest. Az eladósodás mértéke lehet rövidebb vagy hosszú távú, a hosszú távú kötelezettségek a napi és éves működést kevésbé kockáztatják, inkább a rövid távú kötelezettségek vannak nagyobb befolyással (Ducsai & Reizengerné, 2024).

1.2.4 Horizontális mérlegelemzés

A horizontális mutatók a vállalkozás vagyont és annak finanszírozását, azaz az eszközök és források egymással szembeni elemzését jelenti. Ezen mutatók közé tartoznak a fedezeti mutatók, tehát megmutatják, hogy adott eszközt milyen forrásból és milyen mértékben finanszírozza a vállalkozás (Paár et al., 2021).

Egyik leggyakoribb horizontális mutató a befektetett eszközök és tárgyi eszközök fedezettség mutatója. A fedezeti mutatók a saját tőkét, a tárgyi eszközökhöz vagy a befektetett eszközökhöz

viszonyítja, tehát minél nagyobb a mutató értéke az eszközök annál nagyobb részét fedezi a saját tőke. A fedezeti mutató egy másik változata a befektetett eszközök esetében, amelynél a saját és a hosszú lejáratú idegen tőkét viszonyítjuk a befektetett eszközökhöz. Mindkét mutató esetében a nagyobb értékek a kedvezőek, mivel abban az esetben a tartós befektetések fedezésére nem kell rövid lejáratú forrásokhoz nyúlni, és érvényesül a vállalatfinanszírozási politika illeszkedési elv (Szakács, 2015).

Az illeszkedés elve a vállalkozás eszközeinek és forrásainak lejáratú összhangjára vonatkozik, vagyis arra törekszik, hogy a különböző időtávra lekötött eszközökhöz azonos lejáratú finanszírozási források társuljanak. Ennek értelmében a hosszú távon hasznosuló befektetett eszközöket hosszú lejáratú forrásokból, például saját tőkéből vagy hosszú lejáratú kötelezettségekből célszerű finanszírozni, míg a rövid távon forgóeszközként működő elemekhez rövid lejáratú kötelezettségeket érdemes illeszteni. Az úgynevezett horizontális finanszírozás célja tehát, hogy a vállalat eszköz- és forrásszerkezete összhangban legyen, biztosítva ezzel a pénzügyi stabilitást és a likviditás megőrzését (Becskey-Nagy, 2024).

A vagyoni multiplikátor vagy más néven tőkemultiplikátor, az egységnyi saját tőke hatását fejezi ki a vagyonra, hangsúly a befektetés és az elérhető vagyon arányán van (Ormos, 2018). További gyakran használt horizontális mérlegelemzési mutatók a szállítók fedezettségi mutatója, amely a vevők és a szállítók arányát fejezi ki, amely a vállalat rövid távú fizetőképességének és működési biztonságának értékeléshez szükséges (Béhm & Zémán, 2019).

1.3 Tárgyi eszközök

A 2000. évi C törvény a számvitelről szerint: „A tárgyi eszközök között a mérlegben azokat a rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett anyagi eszközöket (földterület, telek, telkesítés, erdő, ültetvény, épület, egyéb építmény, műszaki berendezés, gép, jármű, üzemi és üzleti felszerelés, egyéb berendezés, ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok), tenyészállatokat kell kimutatni, amelyek tartósan - közvetlenül vagy közvetett módon - szolgálják a vállalkozó tevékenységét, továbbá az ezen eszközök beszerzésére (a beruházásokra) adott előlegeket és a beruházásokat, valamint a tárgyi eszközök érték helyesbítését.”

A tárgyi eszközök csoportosítása az éves beszámolóban a 2000. évi C törvény a számvitelről szerint:

A. Befektetett eszközök

II. Tárgyi eszközök

1. Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok
2. Műszaki berendezések, gépek, járművek
3. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek
4. Tenyészállatok
5. Beruházások, felújítások
6. Beruházásokra adott előlegek
7. Tárgyi eszközök értékhelyesbítése

1.3.1 Tárgyi eszközök szerepe a gazdálkodásban

A vállalatok esetében kiemelt szerepet játszik a belsőleg kidolgozott innováció, amely jelentős teljesítménynövelő tényezőként jelenik meg a magyar szektorokban. Az innováció területén is a belső innováción van hangsúly, hiszen az ágazati szintű és külföldi innováció nem gyakorol akkora hatást a gazdálkodás eredményességére. A befektetések területén kulcsfontosságú szerepet kapnak az immateriális javak és a tárgyi eszközök, a termelékenység és a versenyképesség javítása szempontjából. A magyar vállalatok esetében az együttműködés szintje alacsony, ami gátolja a tudásátadás és az innováció terjedésének lehetőségeit (Katona, 2021).

A vállalatok eszközszerkezete szoros kapcsolatban áll likviditásmenedzsmentjükkel és finanszírozási lehetőségeikkel, hiszen a vállalatok - melyek nagyobb arányban rendelkeznek tárgyi eszközökkel-, jellemzően kevesebb készpénz tartására kötelezettek mivel, eszközállományuk fedezetként is szolgál számukra, ezáltal könnyebben juthatnak hitelhez. Azonban a pénzügyi piaci fejlettség alapvetően befolyásolja ezt a kapcsolatot, mivel azokban az országokban melyekben a pénzügyi piac kevésbé fejlett, a vállalatok kevésbé támaszkodhatnak hitelre, ezért magasabb készpénztartalékot kénytelenek fenntartani működésük biztonsága érdekében. Ezzel szemben a fejlettebb pénzügyi rendszerekben működő cégek inkább tárgyi eszközökre alapozott finanszírozási stratégiát követnek, és kisebb mértékben tárolnak készpénzt. Ezáltal a tárgyi eszközök nem pusztán termelési erőforrásként

értelmezhetőek, hanem közvetlen pénzügyi szerepük is van, hiszen meghatározzák a vállalatok forrásszerzési lehetőségeit, likviditási stratégiáját és kockázatkezelését (Jin et al., 2018)

A vállalatok értékelése során nem elegendő a mérleg szerinti tárgyi eszközök nagyságát vizsgálni, hanem figyelembe kell venni azok jövedelemtermelő képességét is, amely különösen fontos a befektetők és hitelezők szempontjából, akik számára a vállalat eszközállománya akkor értékes, ha fenntartható és nyereséget biztosít (Alathamneh et al., 2025).

1.3.2 Tárgyi eszközök értékelése a mérlegben

A tárgyi eszközök számviteli megjelenítése a bekerülési, azaz bruttó értéken alapul, amelyet a halmozott értékcsökkenéssel csökkentve nettó értéként, más néven mérlegértékként mutatnak ki. Azonban az általános értékelési szabályok nem minden esetben alkalmazhatók az eszközcsoport egészére. Eltérést jelentenek például a beruházások, amelyek sajátossága, hogy még nem kerültek használatba, ezért terv szerinti értékcsökkenést nem lehet utánuk elszámolni, ugyanakkor terven felüli értékcsökkenésre adott esetben sor kerülhet. A beruházásokra adott előlegek szintén a tárgyi eszközök között szerepelnek, mivel várhatóan rövid időn belül eszközökké válnak, tényleges tartalmukat tekintve azonban követelésnek minősülnek mindaddig, amíg az üzleti partner teljesítésével azok eszközzé nem alakulnak. Értékelési szabályaik ebből adódóan a követelésekhez igazodnak. Eltérő szabályozás érvényesül továbbá a tárgyi eszközök érték helyesbítése esetében is, amely a piaci és a könyv szerinti érték közötti különbséget tükrözi. Az érték helyesbítés lehetősége kizárólag meghatározott eszközcsoportokra: az ingatlanokra, a műszaki berendezésekre, a gépekre, a járművekre és az egyéb felszerelésekre terjed ki, és kizárólag akkor alkalmazható, ha a vállalkozás él a felértékelés lehetőségével (Ormos, 2018).

Az értékcsökkenési leírás a tárgyi eszközök értékének fokozatos csökkenését jelenti, amely egyrészt a fizikai elhasználásából, másrészt az erkölcsi avulásból következik. Lényege, hogy a vállalkozás a használat során figyelembe vegye az eszközök teljesítményhez való hozzájárulását, és költségként elszámolva biztosítsa azok értékének fokozatos visszanyerését. Az értékcsökkenés nagyságát a természetes kopás, a használat intenzitása, valamint a technológiai fejlődés határozza meg. A leírás időtartamát és módszerét a vállalkozás választja meg, és rögzíti az eszköz nyilvántartásában; a gyakorlatban leggyakrabban a lineáris, a degresszív és a teljesítményarányos módszer fordul elő. Fontos, hogy az értékcsökkenést a

vállalkozás akkor is köteles elszámolni, ha tevékenysége veszteséges, mivel az a tényleges értékcsökkenés számviteli megjelenítését szolgálja. A leírás az eszköz üzembe helyezésének napján kezdődik, és mindaddig tart, amíg nettó értéke nullára nem csökken. Terven felüli értékcsökkenés elszámolására akkor kerül sor, ha az eszköz piaci értéke tartósan és jelentősen eltér a könyv szerinti értéktől, például feleslegessé válás, károsodás vagy megsemmisülés miatt. Mindez hangsúlyozza, hogy az értékcsökkenés nyilvántartása és helyes alkalmazása alapvető szerepet játszik a vállalkozások pénzügyi tervezésében, adózásában és vagyoni helyzetének reális bemutatásában (Bélyácz et al., 2024).

A tárgyi eszközök helyes értékelése kulcsszerepet játszik a gazdasági döntésekben, hiszen a vállalat eszközállománya nemcsak a működési kapacitás alapja, hanem a pénzügyi stabilitás és a befektetői bizalom meghatározó tényezője is. A számviteli politikának olyan keretet kell biztosítania, amely egyszerre teszi lehetővé a megbízható és összehasonlítható kimutatások készítését, ugyanakkor alkalmazkodik a piaci környezet változásaihoz (Flostoiu & Milandru, 2020).

1.3.3 Ingatlanok, gépek és berendezések IFRS-ek szerint

A globalizáció következtében a gazdasági élet felgyorsult, a tőke és a vállalati kapcsolatok nemzetközivé váltak, így a nemzeti határok kereskedelmi és befektetési szempontból egyre inkább háttérbe szorultak. A különböző országok eltérő számviteli rendszerei azonban megnehezítik a vállalkozások teljesítményének összehasonlítását a befektetők és döntéshozók számára. Ez indokolja a számviteli szabályok nemzetközi harmonizációját, amely egységes „kommunikációs nyelvet” teremt a gazdálkodók vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetének átlátható értékeléséhez (Beke, 2016).

Az ingatlanok, gépek és berendezések nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok alapján való értékelése különösen fontos a befektetők, hitelezők és egyéb érintettek számára, mivel átláthatóbb és összehasonlíthatóbb pénzügyi információt nyújtanak a nemzetközi piacokon, az egységes értékelési elvek alkalmazása által (Beke, 2016).

Az IAS 16-os standard hatóköre azokra az ingatlanokra, gépekre és berendezésekre terjed ki, amely tárgyasult eszközöket, áruk vagy szolgáltatások előállításánál betöltött szerepük miatt tartanak és használnak, esetleg partnereknek bérbe adnak, vagy valamely igazgatási célt szolgálnak, továbbá várhatóan egy évnél tovább hasznosíthatóak. Az IFRS-ek megjelenítési

kritériumai alapján, azok az eszközök mutathatók ki a mérlegben, amelyek valószínűsíthetően kapcsolódó jövőbeni hozamokat fognak elérni, amelyet a vállalkozás realizálni tud, illetve a velük kapcsolatban felmerülő költségek megbízhatóan mérhetőek és az eszköz feletti kontroll pedig a vállalkozást illeti, mivel ő viseli a felmerülő kockázatokat és a kapcsolódó hasznokat (Becsky et al., 2018).

Az eszközök besorolása és csoportosítása bizonyos esetekben eltérő a magyar számviteli törvénytől. Ingatlanok esetében fontos meghatározó tényező az, hogy milyen céllal tartja azt nyilván, az IAS 16-os standard alapján csak a saját használatú tartható nyilván, ennek értelmében a befektetési célú, értékesítésre szánt, vagy lízingbe vett ingatlanokra más standardok vonatkoznak. A nagyobb értékű és egy évet meghaladó hasznos élettartamú tartalékalkatrészek és javítási-karbantartási célú berendezések is ide sorolhatóak. Bizonyos esetekben az egyedi eszközértékeléstől eltérve az IFRS komponens megközelítést is alkalmaz, amely szerint, ha az eszközben vannak olyan főelemek és alkotóelemek, amelyek jelentősen eltérnek az eszköz többi részének amortizációjától, akkor ezeket külön is lehet kezelni. A komponens megközelítés alapján külön eszközként kezelhető a költség, ha egy eszköz működőképességének megőrzése érdekében, előre meghatározott időközönként átvizsgálásra vagy nagyjavításra szorul, továbbá a felújítási tevékenységek költségei, amelyeket az előre meghatározott idő alapján írhatjuk le. Szintén a komponens megközelítés szerint, ha valamely a standard alá tartozó eszköz fő alkotóelemét rendszerint ki kell cserélni, azt elkülönítetten is nyilvántarthatjuk (Becsky et al., 2018; Madarasiné et al., 2019).

Ingatlanok, gépek és berendezések bekerüléskori megjelenítése bekerülési értéken történik, amely magába foglal számos költséget, mint az engedményekkel csökkentett vételár, saját előállítás során a közvetlen és felosztható költségek, vámok, adók, a költségek, amelyek az eszköz megfelelő működésének állapotába hozatalához köthetőek és az eszköz leszerelésének és elszállításának becsült költségei jelenértéken számítva, ami mellett céltartalék képzés is felmerül. Bekerülési értéket módosítja, ha a szokásostól eltérő halasztott fizetéssel kiegyenlített a vételár, mivel ez esetben megbontva jelenik meg, az összegre, amelyet készpénzes fizetés során fizetnénk és az összegre, amely a halasztott fizetés okán kamatráfordításként jelenik meg. Minősített eszközök esetében a hitelfelvételi költségek növelik az eszköz bekerülési értékét az IAS 23-as standard alapján, ha az állami támogatásokat az IAS 20-as standard alapján nem halasztott bevételként számolunk el, akkor pedig csökkentik az eszköz bekerülési értékét (Madarasiné et al., 2019).

A megjelenítést követően két módszer alkalmazását is megengedi a standard, amelyek a bekerülési érték modell és az átértékelési modell. A bekerülési érték modell szerint az eszközök könyv szerinti értéke, a bekerülési érték csökkentve a halmozott értékcsökkenési leírással és értékvesztéssel. Az átértékelési modell alapján az eszköz könyv szerinti értéke az átértékelés alapján meghatározott, az átértékelés időpontjában megállapított valós érték, csökkentve az utána elszámolt halmozott értékcsökkenéssel és értékvesztéssel. A keletkező átértékelési különbözet közvetlenül az eszköz bruttó értékét módosítja, az átértékelést értékbecslő szakember végezheti meghatározott időközönként, biztosítva a mérlegfordulónapon érvényes valós értéket, az adott eszközcsoport összes elemére vonatkozóan az összehasonlíthatóság érdekében (Madarasiné et al., 2019).

A bekerülési értéken történő nyilvántartás egyszerűbb és széles körben alkalmazott nemzetközi szinten, nem mindig tükrözi megfelelően az eszközök piaci értékét, ami torzíthatja a vállalat vagyoni helyzetének megítélését. Az átértékelési modell alkalmazása ugyan pontosabb képet adhat, de egyben nagyobb szubjektivitást és adminisztratív terheket is jelent (Flostoiu & Milandru, 2020).

Értékcsökkenést az eszköz értékcsökkenthető értékének a hasznosélettartamára, valamely számítás módszer alapján osztjuk fel és elszámoljuk az adott és költségeként, a főrészek és a komponensek esetében egyaránt. Az értékcsökkenési módszerek, lineáris módszer, csökkenő egyenleg módszer és termelési egység módszer lehet, amelynek tükröznie kell az indukált jövőbeni hasznok megtérülésének ütemét. A módszert minden üzleti év végén felül kell vizsgálni, a maradványértékkel és az értékcsökkenési rátával egyaránt. Az elszámolás kezdete attól a naptól kezdődik, hogy az eszköz használatra alkalmasnak lett minősítve (Madarasiné et al., 2019).

Az ingatlanok gépek és berendezések esetében az IAS 36 standard alapján értékvesztést kell elszámolni, amennyiben az eszköz könyv szerinti értéke magasabb, mint annak megtérülő értéke. Az eszköz megtérülő értékének a valós értéke és a használati értéke közül a magasabbat tekintjük. Egy adott eszköz valós értéke az az összeg, amelyet szokásos üzletmenet folyamán a piaci szereplők az eszköz értékesítése során kapnának. Használati érték az eszköz használatával elérhető jövőbeni pénzáramlások jelenértékét jelenti, amelynek része a hasznos élettartam végén értékesítéséből származó jövedelem is. Ha bekerülési érték modellt alkalmazunk az értékvesztést ráfordításként számoljuk el teljes összegében, azonban, ha átértékelési modellt

alkalmazunk először az átértékelési tartalék összegéig számoljuk el, majd a fennmaradó rész lesz ráfordításként elszámolandó (Madarasiné et al., 2019).

Az eszközt a nyilvántartásunkból ki kell vezetni, ha értékesítettük, elidegenítettük vagy jövőbeni gazdasági hasznot már nem generál, a kivezetésből keletkező nyereség vagy veszteség nettó módon a tárgy évi eredményben jelenik meg (Madarasiné et al., 2019).

A kiegészítő megjegyzésekben a bekerülési értékre, értékcsökkenésre és egyeztetésekre vonatkozó információkat, átértékelési modell alkalmazása esetén az átértékeléshez kapcsolódó adatokat és egyéb bemutatandó információkat kell közzétenni, ha valamilyen számviteli becslések vagy a számviteli politika változások következnek be azokat, pedig indokolni kell és részletesen kifejteni (Madarasiné et al., 2019).

1.4 Tárgyi eszközök elemzése

1.4.1 Tárgyi eszközök állományának összetétele

A tárgyi eszközök összetételében állomány és érték növelő gazdasági esemény lehet, az apportként való átvétel, a beruházás, amely történhet beszerzés vagy saját előállítás útján, a felújítás, a térítés nélküli átvétel és a többlet. Ezzel szemben az állományt és értéket csökkentő változásként vehető számba a kiselejtezés, az eszköz értékesítése, a térítés nélküli átadás, az apportba adás, továbbá a hiány. Ezeknek a változásoknak a szemléltetése történhet, valamely időponti adat két évre vonatkozó összeállításával, vagy akár több évi adat és azok változásának felsorolásával. Az adatok vizsgálata általában év végi adatok alapján történik, de más időpont adatai is egy leíró képet adnak. A tárgyi eszközök felsorolása történhet a bruttó és a nettó érték együttes feltüntetésével is, kiegészítve azt az értékcsökkenés bemutatásával, amelyet aktivált tárgyi eszközök esetében fel tudunk osztani elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenésre is (Béhm & Zémán, 2017).

Az összetételét vizsgáló viszonyszámok bemutatják, hogy az egyes állománycsoportok milyen részarányt képviselnek a tárgyi eszköz vagyionon belül. A vizsgálat során következtethetünk a vállalat fő tevékenységi körére. Egy ipari tevékenységet folytató vállalat esetében a gépek és a berendezések képviselnek nagyobb hányadot, ezzel szemben egy szállítmányozó cég esetében a járművek teszik ki a jelentősebb százalékot. A mutatók pedig több év távlatában mutatnak releváns információkat (Béhm & Zémán, 2017).

A tárgyi eszközök struktúra mutatója, egy-egy tárgyieszkőfajta az összes tárgyi eszközöz viszonyított arányát szemlélteti, amelyek például: $\frac{\text{Ingatlanok}}{\text{Tárgyi eszközök}} * 100$; $\frac{\text{Műszaki berendezések, gépek, járművek}}{\text{Tárgyi eszközök}} * 100$ (Béhm & Zémán, 2019).

A struktúra mutatók között azonban megkülönböztetünk speciális mutatókat is, az úgynevezett hányad mutatókat, amelyek a gépeknek, a járműveknek vagy az ingatlanoknak az aktivált tárgyi eszközökön belüli részarányát mutatja be. A mutatók kiszámításának képlete: $\frac{\text{Gépek}}{\text{Aktivált tárgyi eszközök}} * 100$; $\frac{\text{Járművek}}{\text{Aktivált tárgyi eszközök}} * 100$; $\frac{\text{Ingatlanok}}{\text{Tárgyi eszközök}} * 100$. A géphányad arról ad képet, hogy a gépesítettség milyen fokú, a járműhányad a járműellátottságot, az ingatlanok mutatója pedig a saját tulajdonú ingatlanok részarányát fejezi ki. Az átfogó kép érdekében vizsgálni kell az aktivált tárgyieszkőfajta elhasználódottsági fokát, a nettó és bruttó értékük arányát (Bán et al., 2019).

Más szempontok alapján is vizsgálható a tárgyi eszközök összetétele, például rendeltetésük szerint, azaz mekkora részük szolgál termelési, üzemi, igazgatási, illetve egyéb célokat. Eredetük alapján lehetnek saját előállításúak, vásárolt vagy apportként bevitt tárgyi eszközök a vállalkozásban. A beruházások területén pedig megkülönböztetjük az építési, a gépberuházási és egyéb beruházásokat, amelyek aránya szintén elemezhető (Béhm & Zémán, 2017).

1.4.2 Tárgyi eszközök hatékonyságának vizsgálata

A tárgyi eszközök esetében a felhasználásuknak a hatékonysága kifejezhető a rugalmassági mutató, forgási sebesség és a hatékonysági mutatók használatával. A gazdasági mutatók számítása során a tárgyi eszközöket célszerű az adott időszak átlagos állományával figyelembe venni, mivel ez ad realisabb képet a lekötött eszközök tényleges nagyságrendjéről. Bizonyos esetekben azonban elegendő lehet az időponti adat, például a december 31-i mérlegérték alkalmazása, hiszen a tárgyi eszközök állományának változása általában nem mutat olyan ingadozást, mint a forgóeszközök, közé sorolandó készletek esetében. Amennyiben az eszközállomány az év során lineárisan növekedett vagy lényegében változatlan maradt, akkor az év eleji és év végi értékekből képzett számtani átlag jól közelíti a részletesebb módszerekkel számított átlagos állományt (Béhm & Zémán, 2017).

A tárgyi eszközök rugalmassági mutatója azt mutatja be, hogy a vizsgált időszakban a tárgyi eszközök 1%-os növekedése, hány százalékos növekedést idézett elő az árbevételben vagy az

árbevétel 1%-os változása a tárgyi eszközök hány százalékos növekedését igényelte az értékesítés vagy a termelés vonatkozásában. A rugalmassági mutatók szintén számíthatók kisebb eszközcsoportokra levetítve is, mint például az ingatlanok vagy a járművek (Béhm & Zémán, 2019).

A tárgyi eszközök forgási sebessége azt mutatja meg, hogy a vizsgált időszakban az eszközök milyen mértékben térülnek meg az árbevételben, amelyet jellemzően fordulatszámban fejeznek ki. A mutató a tárgyi eszközök valamennyi típusára kiszámítható, ugyanakkor kiemelt jelentősége az aktivált tárgyi eszközök esetében van, mivel ezek képviselik a dologi formában megjelenő eszközállomány egészét. A forgási sebesség kiszámításának képletként alkalmazható: $a \frac{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}{\text{Tárgyi eszközök átlagos értéke}}$; vagy $a \frac{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}{\text{Aktivált tárgyi eszközök átlagos értéke}}$, amelyek a fordulatot adják meg (Béhm & Zémán, 2017).

A tárgyi eszközök hatékonysági mutató, azt szemléltetik, hogy mekkora hatékonysággal használták fel a tárgyi eszközöket az értékesítéshez. A használt mutatók az alábbiak lehetnek:

- Tárgyi eszköz arányos árbevétel: $\frac{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}{\text{Tárgyi eszközök átlagos értéke}} * 100 = \text{Ft-ban kifejezve}$ megmutatja, hogy a vállalat 100 Ft lekötött tárgyi eszközével hány forint árbevételt realizált.
- Árbevétel tárgyeszköz igényessége: $\frac{\text{Tárgyi eszközök átlagos értéke}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele}} * 100 = \text{Ft-ban}$ mutatja meg, hogy 100 Ft árbevétel eléréséhez a vállalkozás mekkora értékű tárgyi eszközt kötött le. Ha pedig arra akarunk rámutatni, hogy a tárgyi eszközök milyen mértékben vettek részt a termelési értékben, akkor a nevezőben a termelési értékkel kell kalkulálni a mutatót.

A hatékonysági mutatók esetében szintén vetíthetjük a meghatározó tárgyi eszköz csoportokra is a mutatót, az egyes eszközfajtáknak a teljes árbevételhez való viszonyításával. Az így kapott mutatók pedig rámutatnak arra, hogy az aktivált tárgyi eszközök hatékonyságának javulását vagy romlását melyik eszközfajta idézte elő. A használt képletek:

- Aktivált tárgyeszköz arányos árbevétel: $\frac{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}{\text{Aktivált tárgyi eszközök átlagos értéke}} * 100 = \text{Ft}$
- Árbevétel aktivált tárgyeszköz igényessége: $\frac{\text{Aktivált tárgyi eszközök átlagos értéke}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele}} * 100 = \text{Ft}$ (Béhm & Zémán, 2017).

1.4.3 Tárgyi eszközök jövedelmezősége

A tárgyi eszközök és a piaci érték közötti kapcsolat közvetett: a magasabb tárgyi eszközarány önmagában nem mindig vezet értéknövekedéshez, ugyanakkor a jövedelmezőség révén pozitívan befolyásolhatja azt, vagyis a tárgyi eszközök akkor járulnak hozzá a vállalat piaci értékéhez, ha azok hatékonyan hasznosulnak, és a működés során profitot termelnek (Alathamneh et al., 2025).

A jövedelmezőséget a tárgyi eszközök teljes állományának az eredményhez történő viszonyításával lehet kimutatni. A tárgyi eszközök által generált eredmény az üzemi üzleti tevékenység eredményben jelenik meg, azonban az adózás előtti eredményhez viszonyítva is kifejezhetjük. Ez a fajta eredményhozam kalkulálható az aktivált tárgyi eszközökre nézve, vagy az egyes eszköz fajtákra vetített nyereség vonatkozásában is. Az alkalmazható mutatók:

- Tárgyieszköz arányos eredmény: $\frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{Tárgyi eszközök átlagos értéke}}$
- Aktivált tárgyieszköz arányos eredmény: $\frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{Aktivált tárgyi eszközök átlagos értéke}}$

A beruházások jellegéből, az építkezések céljából, valamint az új gépek és berendezések várható felhasználási területéből következtetni lehet a vállalkozás stratégiai irányára, illetve arra, hogy tervez-e szerkezetváltást. Egy beruházási projekt általában jelentős tőkebefektetést igényel, amely hosszabb időszakon keresztül valósul meg, miközben a befektetett tőke megtérülése csak a létesítmény üzemeltetési szakaszában kezdődik meg. A beruházó alapvető érdeke, hogy a ráfordított tőke minél rövidebb idő alatt térüljön meg, ezért a kiválasztott megvalósítási alternatívának ezt az elvárást kell szolgálnia. A beruházási döntések megalapozásához leggyakrabban a jelenérték-számítást és annak különböző változatait alkalmazzák, amelyek alkalmasak a jövedelmezőség objektív értékelésére (Béhm & Zémán, 2017).

1.4.4 Tárgyi eszközök elhasználódása

A vállalatok számára a beruházás nem pusztán eszközállomány-bővítést jelent, hanem olyan stratégiai döntést, amely meghatározza a jövőbeni versenyképességet és fejlődési lehetőségeket. A beruházások hozzájárulnak a termelési kapacitás növeléséhez, a technológiai korszerűsítéshez, valamint az új termékek és szolgáltatások piacra viteléhez. A beruházási

döntések során nemcsak a megtérülési szempontokat, hanem az innovációs stratégia hosszú távú céljait is figyelembe kell venni, hiszen a beruházások révén válik lehetővé a vállalatok számára az alkalmazkodás a piaci és technológiai változásokhoz (Hoffer, 2023).

A műszaki fejlődés hatása a vállalkozások működésében elsősorban a termelékenység növekedésén és az aktivált tárgyi eszközök hatékonyságának javulásán keresztül mutatható ki, ugyanakkor fontos hangsúlyozni, hogy a hatékonyság változását nem kizárólag a technológiai fejlődés magyarázza. A tárgyi eszközök forgási sebességének javulása például arra is utalhat, hogy a vállalat visszafogja beruházásait, és nem fektet jelentős összegeket a jövőbeni fejlődésbe, ami a menedzsment bizalmatlanságát jelezheti a vállalkozás kilátásaival kapcsolatban. A befektetési hajlandóság mérésére szolgálhat a tárgyi eszközök megújítására fordított ráfordítások aránya, valamint az eszközök műszaki állapotának vizsgálata is. A tárgyi eszközök pótlási vagy megújítási aránymutatója azt fejezi ki, hogy a beruházások milyen ütemben járulnak hozzá az eszközállomány korszerűsítéséhez, vagyis a vállalat milyen mértékben képes megújítani tárgyi eszközeit a belépő beruházások révén. Az alkalmazott mutató, a tárgyi eszközök megújításának aránymutatója a következő képlettel állapítható meg:

$$\frac{\text{Tárgyévi aktivált beruházások értéke}}{\text{Tárgyi eszközök átlagos értéke}} * 100$$
, amely %-os formátumban fejezhető ki. A megújítás

arányáról pontosabb értéket kaphatunk, ha a termelésben, forgalmazásban használatba vett, már aktivált tárgyi eszközökre számítjuk ki, melyet az alábbi képlettel kapunk meg:

$$\frac{\text{Tárgyévi aktivált beruházások értéke}}{\text{Aktivált tárgyi eszközök átlagos értéke}} * 100$$
, amely az aktivált tárgyi eszközök megújításának

aránymutatója (Béhm & Zémán, 2019; Bíró et al., 2016).

A vállalat esetében az a kedvező, ha az arányszám értéke növekvő tendenciát mutat, mivel az azt mutatja be, hogy folyamatosan fejleszti eszközeit, és az elhasználdott eszközöket újjal váltja ki. Szintén a fejlesztést alátámasztó mutató, a folyamatban lévő és befejezett beruházások aránya, amely együtthatót a folyamatban lévő beruházások tárgyévi összegének és a befejezett beruházások tárgyévi összegének hányadosaként kapunk meg (Béhm & Zémán, 2017).

Az eszköz-utánpótlási mutató a vállalkozás eszközállományának megújulásának intenzitását jellemzi, amelyet a tárgyévben elszámolt értékcsökkenési leírás és a tárgyi eszközök bruttó értékének hányadosa fejez ki, százalékos formában. A megújulási folyamat minősítéséhez, az innovációs mutatót tudjuk alkalmazni, amely az adott év kutatási és fejlesztési költségeinek az adott év nettó árbevételhez viszonyításával kalkulálhatunk ki, amely esetében a minél magasabb érték elérése a kedvező a vállalkozás számára (Béhm & Zémán, 2017).

A tárgyi eszközök elhasználódását, azaz használhatósági fokát a nettó-bruttó érték aránya és a leírtság mutató szemlélteti, amely két mutató százalékban ismerteti az elhasználódást. A tárgyi eszközök nettó és bruttó értékaránya minél magasabb, annál alacsonyabb az eszközök avulásának foka, és minél alacsonyabb a százalék, annál magasabb az elhasználódottságuk, amely fejlesztések és a pótlás hiányát tükrözi. A tárgyi eszközök leírtságát a következő képlettel tudjuk kiszámítani $\frac{\text{Tárgyi eszközök értékcsökkenési leírása}}{\text{Tárgyi eszközök bruttó értéke}} * 100$, amely szintén százalékos formában kell kifejezni. A tárgyi eszközök elhasználódottságának értékelése során célszerű külön-külön meghatározni az ingatlanok, gépek, berendezések és járművek nettó és bruttó értékének arányát, valamint a leírtság fokát. Fontos ugyanakkor figyelembe venni, hogy az értékcsökkenési leírás mértéke nem kizárólag az eszközök korától, hanem az alkalmazott leírási kulcsoktól is függ. Az évenkénti számítások több évre visszamenőleg lehetővé teszik az eszközök elhasználódásának időbeli alakulásának vizsgálatát, illetve a használhatósági fok meghatározását akár hosszabb időszakokra is (Béhm & Zémán, 2017).

A beruházási tevékenység minősítéséhez hasznos mutató a felélési ráta, amely az eredménytartalék és az adott év adózott nyereségének arányát fejezi ki. Amennyiben a vállalkozás nem képez megfelelő nagyságú tartalékot, fennáll a veszélye, hogy veszteség esetén a működés fenntartásához tárgyi eszközei értékesítésére kényszerül, ami hosszabb távon a fejlődési lehetőségeket is korlátozza (Béhm & Zémán, 2017).

1.5 Mezőgazdasági ágazat áttekintése

1.5.1 A magyar agrárágazat tendenciái

A mezőgazdasági ágazat fejlődésében egyszerre jelenik meg a digitalizáció és az ökológiai szemlélet erősödése, azonban a támogatási politikák megoszlása és a különböző szektorok közötti eltérések számos problémát vetnek fel. Több hosszú távon meghatározó kérdés mint, például a fenntartható termelés és a vidéki közösségek szerepe, nem kap kellő figyelmet a politikai döntéshozatalban. Mindez arra utal, hogy a magyar mezőgazdaság jövőbeni versenyképessége és társadalmi hasznossága csak akkor biztosítható, ha a fenntarthatósági szempontok integráltan épülnek be a stratégiákba és a gyakorlati működésbe (Hoyk et al., 2022).

A magyar agrárium helyzetében további problémaként merül fel a digitalizáció és az új technológiák térnyerése, amely egyre inkább kettészakítja a magyar mezőgazdaságot. A fejlettebb gazdálkodók képesek alkalmazni a precíziós gazdálkodás, az automatizáció és az adat vezérelt döntéshozatal nyújtotta lehetőségeket, míg a kisebb, kevésbé tőkeerős gazdák gyakran kiszorulnak ezekből a folyamatokból, ami agrár deprivációhoz vezet. A társadalmi innovációk, mint például a tudásmegosztó hálózatok, szövetségi együttműködések és közösségi gazdasági modellek kulcsszerepet játszhatnak a leszakadó gazdák felzárkóztatásában. Tehát fontos kiemelni, hogy a magyar agrárium jövőjét nem pusztán a gépesítettség vagy a digitalizáció mértéke határozza meg, hanem az is, hogy mennyire sikerül bevonni a kisebb gazdaságokat az innovációs ökoszisztémába (Bazsik et al., 2022)

További kihívásként jelenik meg, hogy az ágazatban dolgozók száma folyamatosan csökken, miközben a technológiai fejlődés és a gépesítés egyre kevesebb munkaerőt igényel. Ugyanakkor a fennmaradó munkahelyek magasabb képzettséget és speciális digitális kompetenciákat követelnek meg, ami jelentős kihívást jelent a vidéki térségek munkaerőpiaca számára. Másrészt a mezőgazdasági foglalkoztatás szerkezetének átalakulása erősen összefügg a generációváltás kérdésével, hiszen a fiatalok alacsony arányban választják az agráriumban való munkát (Balogh et al., 2024)

A vizsgált négy évben számos időszak, és hosszú távú hatás érte a mezőgazdaságot, kiemelve ezek közül a 2022-es évet melyben több oldalról is kedvezőtlen tényezők érték az ágazatot. A termelői árak 50%-kal nőttek, a ráfordítások árai pedig 45%-os növekedést értek el, a beruházások szintén növekedtek, igaz csak 15%-kal, mely kiugró százalékos növekedéseket az *1. ábra* jól szemlélteti (KSH, 2022).

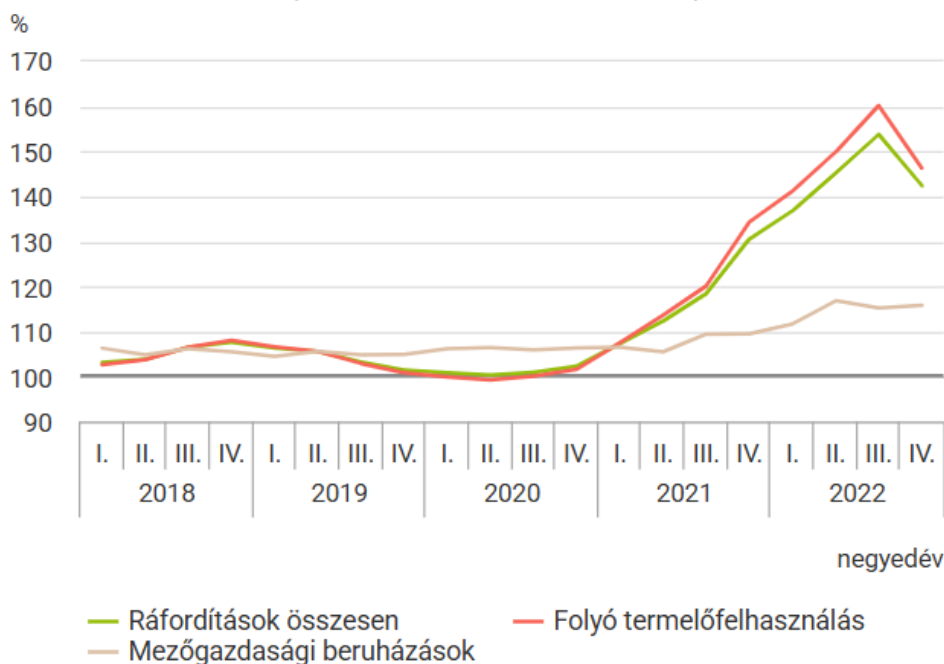
A 2022-es év szinte minden egyes eseménye az árak növekedése felé mozgatta a gazdaságot, együttesen fokozó hatást elérve. A Covid19-es járvány hatásai még 2022-re is befolyással voltak, a kereslet és kínálat piacán zavarokat okozva. Az orosz ukrán háború általános bizonytalanságot okozott a világpiacon, továbbá élelmiszer és energiaellátási zavarokat is vont maga után, hiszen mind a két állam jelentős mezőgazdasági exportőr a piacon. További következményeként az energiaköltségek is emelkedtek, amelyre a forint gyengülése szintén ár emelő tényezőként hatott. A világgazdasági faktorok mellett, az éghajlat változása is kiemelkedően érintette hazánkat, az aszály okozta termelés kiesések okán (KSH, 2022).

Az ágazat termelőfelhasználásának minden tényezője jelentős dráguláson ment keresztül, azonban a legnagyobb mértékű változást az egyik fő inputanyaga, a műtrágya 156%-os árának

növekedése jelentette. A takarmányok ára 47%-kal nőtt, a növényvédőszer ára 22%-kal, illetve az ágazathoz közvetve kapcsolódó energia- és kenőanyagárak 50%-kal, az üzemanyagok ára pedig 27%-kal nőtt. Az agrárágazat beruházásainak árszínvonala is nőtt, mely az épületberuházások terén 20%-ot, a gépberuházások terén pedig 12%-ot jelentett (KSH, 2022).

A mezőgazdasági ráfordítási árak negyedévenkénti változása

(előző év azonos időszaka = 100%)

1. ábra: A mezőgazdasági ráfordítási árak változása

Forrás: ksh.hu (2022)

1.5.2 A tárgyi eszközök szerepe a mezőgazdaságban

A tárgyi eszközök mezőgazdasági szerepe az elmúlt évtizedben jelentősen megnövekedett. a 2010-es évek után az egy hektárra jutó tárgyi eszközök értéke folyó áron számítva több mint 40%-kal emelkedett, ami a mezőgazdaság modernizációjának és gépesítésének erősödését jelzi. A gazdálkodási formák közötti különbségek is kiemelkedőek: míg a társas gazdaságokban az eszközérték 34,6%-kal nőtt, az egyéni gazdaságokban ez a növekvő arány 43,6% volt. Ez részben a támogatási preferenciák és a gazdálkodási forma váltások hatásának tudható be. Az egyéni gazdaságok eszközigénye magasabb, ami az intenzívebb termelési struktúrára és a fejlettebb technológiai háttérre utal (Kapronczai, 2016).

Az ágazat jövőbeni versenyképessége azonban elválaszthatatlan a szerkezeti átalakulástól, amely a birtokméretek, a gazdálkodási formák és az erőforrás-felhasználás modernizációját teszi szükségessé. A digitalizáció és a precíziós gazdálkodás kiemelt szerepet kap a termelékenység növelésében és a fenntarthatóság megteremtésében, miközben az innováció és a beruházások biztosítják a szektor folyamatos megújulását. Továbbá hangsúly helyeződik a globális piaci változásokra, a klímaváltozásra, amely az uniós agrárpolitika új irányaihoz való rugalmas alkalmazkodás meghatározó feltételei a hosszú távú sikerekhez (Kapronczai, 2025). A tárgyi eszközök bővülése mellett fontos figyelembe venni azok állapotát is. Bár az eszközállomány növekedett, az elöregedett géppark és az eszközök elhasználódása továbbra is jelentős problémát jelenthet a fenntartható termelés szempontjából (Kapronczai, 2016).

2. ANYAG ÉS MÓDSZER

2.1 Kutatási anyag

2.1.1 Vállalati bemutatás

A KITE Zrt. Magyarország egyik legmeghatározóbb agrárintegrátora, amely több mint ötven éve szolgálja a hazai mezőgazdaság fejlődését és az agrárgazdaság modernizációjának élvonalában áll. Országos lefedettségű hálózatával az egész országban jelen van, hiszen az ország öt régiójában, 22 alközpontban, géptelepen, mintaboltban és további telephelyeken biztosítja a gazdálkodók számára a legmodernebb technológiákat, eszközöket és szolgáltatásokat, amelyek pontos elhelyezkedését az 2. ábra szemléltet.

2. ábra: A KITE Zrt. országos lefedettsége

Forrás: kite.hu (2025)

A vállalat főtevékenysége mezőgazdasági gépek, berendezések nagykereskedelme, de a további agrár és műszaki tevékenységei a mezőgazdasági termelés teljes palettáját lefedi, amelynek köszönheti az egyedülálló pozícióját a hazai agrárpiacon.

A vállalat 1972-ben kezdte meg működését Nádudvaron, Kukorica és Iparinövény Termelési Együttműködésként, amelyet kilenc termelőszövetkezet alapított. A kezdetekben a tevékenység fókuszában a kukorica és cukorrépa termelésének fejlesztése állt. A több mint ötven éves

működése alatt számos átalakuláson ment keresztül név és társasági forma tekintetében egyaránt, jelenleg a cég KITE Mezőgazdasági Szolgáltató és Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaságként működik. A társaság cégformáját tekintve, 2006-tól zártkörűen működő részvénytársaságként folytatja tevékenységét. A KITE Zrt. 100%-ban magyar tulajdonban lévő vállalat, mely pontos tulajdonosi megoszlását az *1. táblázat* részletezi. A megoszlás legnagyobb tulajdoni része az Agrárspektrum Kft., az Agrárintegrátor Kft. és az Agrochain Kft. között oszlik meg, szinte azonos arányban, további tulajdonosok a Bonafarm MRP Szervezet és egy magánszemély, jelentősen alacsonyabb százaléki aránnyal. A vállalat jegyzett tőkéje 1 637 900 000 Ft.

1. táblázat: A KITE Zrt. tulajdonosai

Tulajdonosok	Részesedés névértéke	
	mFt-ban	%-ban
Agrárspektrum Kft.	494	30,1783 %
Agrárintegrátor Kft.	494,5	30,1789 %
Agrochain Kft.	494,5	30,1789 %
Bonafarm MRP Szervezet	155	9,4633 %
Bartos László	0	0,0006 %
Jegyzett tőke összesen	1 638	100,0000 %

Forrás: KITE 2024. évi kiegészítő melléklete

A KITE Zrt. számos vállalkozásban rendelkezik tartós részesedéssel, közöttük egyaránt megjelenik tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban, tartós jelentős tulajdoni részesedés és egyéb tartós részesedés is. A KITE Zrt. a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény értelmében összevont (konszolidált) beszámolót is köteles készíteni, a konszolidálásba bevont vállalatokat a *2. táblázat* részletezi. A vállalatokban való részesedés növelése folyamatos cél, az évek során többségükben 100%-os tulajdoni hányadra tett szert. A leányvállalatok többsége magyar székhelyű, de van közte külföldi székhellyel rendelkező is, ezáltal növelve a nemzetközi kapcsolatokat, és szélesebb partneri hálót kiépítve a mezőgazdasági gépek és alkatrészek forgalmazásában, valamint a szerviz szolgáltatások nyújtásában, illetve az agronómiai kereskedelemben egyaránt. A magyar székhellyel rendelkező leányvállalatok, az anyavállalat tevékenységét segítik, illetve egészítik ki számos területen. A vállalkozások tevékenységét

tekintve a mezőgazdasághoz kapcsolódva van zöldség, virág és kertészeti termékeket termelő, mezőgazdasági inputanyagokkal kereskedő, mezőgazdasági vegyi termékeket, főként gyomirtó szereket, gombaölő szereket és atkaölő szereket gyártó, továbbá vetőmagokat termelő, feldolgozó és azokkal kereskedő cég. A műszaki vonalat képviselve megtalálható mezőgazdasági gépek és alkatrészek forgalmazásával, valamint szerviz szolgáltatás nyújtással, továbbá gépjármű-karosszéria és pótkocsik gyártásával és mezőgazdasági gépek bérbeadásával foglalkozó vállalat is. Egyéb tevékenységgel foglalkozó vállalat olajgyártással és azt kiegészítve haszonállat eledel gyártással foglalkozik.

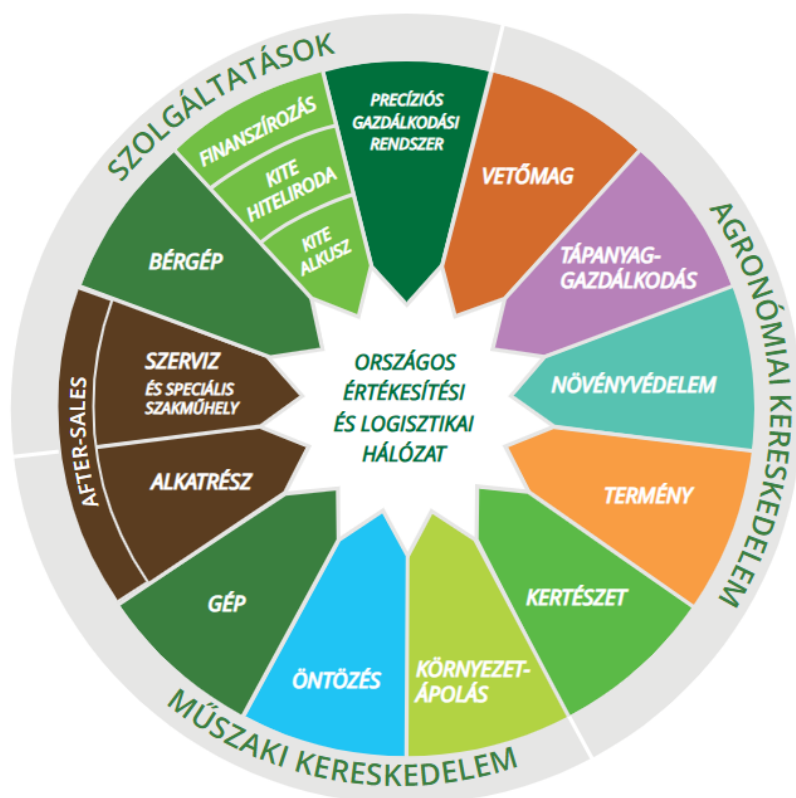
2. táblázat: A KITE Zrt. leányvállalatai

Név	Székhely	Jegyzett tőke (mFt)	Részesedés névértéke (mFt)	Nyilván-tartási érték (mFt)	Részesedés
Agro-Chemie Kft.	Budapest	4	4	1 077	100,00%
Agro-Chemie Invest Kft.	Budapest	3	3	477	100,00%
Agro-Chemie Kereskedő és Gyártó Kft.	Budapest	4	4	974	100,00%
Agromag Kft.	Szeged	229	229	3 200	100,00%
Alisca Agrárház 2010 Kft.	Szekszárd	200	120	120	60,00%
Fémagrotúr Kft.	Mezőtúr	4	3	982	64,00%
KITE BH d.o.o. Bijeljina	Bijeljina	4	4	4	100,00%
KITE d.o.o. Novi Sad	Novi Sad	604	604	604	100,00%
KITE-Plant Kft.	Nádudvar	50	50	50	100,00%
Növényvédő és Mg. Szakt. Kft.	Szekszárd	4	4	550	100,00%
Ökoil Kft.	Sajóbábony	7	4	4	60,00%

Forrás: KITE 2024. évi kiegészítő melléklete

A KITE Zrt. üzleti modellje az integrációra épül, amelynek lényege, hogy a partnereket a termelés minden egyes szakaszában támogatja. A vállalat nem csupán inputanyagokat és gépeket értékesít, hanem széleskörű szolgáltatásokat, pénzügyi konstrukciókat, biztosításokat

és terményfelvásárlási lehetőségeket is nyújt partnereinek, amely sokrétűségét a 3. ábra szemlélteti. Ennek köszönhetően a gazdálkodók számára, nemcsak a termeléshez szükséges eszközöket nyújtja, hanem olyan komplex rendszert, amelyben a döntéshozatal, a finanszírozás, a termelés és az értékesítés is integráltan kezelhető. Tevékenységi köre ezáltal több ágazatra bontható, agronómiai kereskedelemre, műszaki kereskedelemre és az ezeket kiegészítő szolgáltatásokra.

3. ábra: A KITE Zrt. tevékenységi köre

Forrás: kite.hu (2025)

A műszaki kereskedelem alá tartozó gépkereskedelem kiemelt szerepet játszik, hiszen a KITE hivatalos magyarországi forgalmazója a világ szinten népszerű John Deere, JOSKIN és RABE mezőgazdasági és munkagépeket gyártó vállalatoknak. A mezőgazdasági gépek mint, a kombájnok, traktorok, talajművelő és betakarító gépek, továbbá az öntözőberendezések széles árukínálata lehetővé teszi, hogy a partnerek korszerű hatékony és környezetbarát technológiákat

alkalmazzanak. A vállalat új és használt járművek értékesítésével egyaránt foglalkozik, hogy minden ügyfél megtalálja a számára megfizethető ajánlatot.

A gépekhez szorosan kapcsolódik az országos raktárkészlettel működő alkatrészellátás és szervízhálózat, amely logisztikai háttérének köszönhetően, biztosítja a folyamatos üzemképességet és a beruházások hosszú távú megtérülését. A John Deere stratégiai partnereként a forgalmazott gépmárkák alkatrészellátása biztosított, további pótalkatrészek, valamint kopó- és kenőanyagokat értékesítenek.

A komplex szolgáltatás részeként a termelési folyamatok sikerességét és fenntarthatóságát tovább erősíti az öntözési technológiák fejlesztése és forgalmazása, amely a klímaváltozás és a csökkenő csapadékmennyiség miatt egyre fontosabb. A műszaki profilt kiegészítő bérgepszolgáltatások révén, a gazdák a legmodernebb technológiákkal felszerelt erőgépeket, rakodógépeket és precíziós gazdálkodáshoz illeszkedő munkagépeket vehetik igénybe anélkül, hogy jelentős tőkelekötést, vagy időbeli kiesést kellene vállalniuk, a váratlanul felmerülő problémák miatt.

Jelentős tevékenységi területe az agronómiai inputanyagok forgalmazása, amely magába foglalja a vetőmagokat, műtrágyákat, növényvédő szereket és a termésnövelő készítményeket. A vállalat ezen a területen is széles választékkal rendelkezik, amely igazodik a különböző termesztési körülményekhez és technológiai szintekhez. A vetőmag kereskedelme olyan kultúrákat fed le, mint a kalászosok, kukorica, napraforgó, repce és hibrid társaik, továbbá kiterjed a kertészeti növényekre, zöldségekre és szőlőre is. A vetőanyagok kimagasló termés lehetőségét garantálják az ügyfelek számára.

Ezzel párhuzamosan széleskörű műtrágya ellátást biztosít, a speciális műtrágyák mellett, pedig talajjavító anyagokkal támogatja a termőföld terméspotenciálját, kifejezetten a hazai viszontagságokhoz igazítva. A növényvédőszer kereskedelme kifejezetten széles választékkal, több mint 800 féle növényvédőszerrel és 200 féle termésnövelő anyaggal biztosítanak jó minőségű termést. Hangsúlyt fektetnek arra, hogy mind a saját márkás és a validált beszállítóktól származó termékek megfeleljenek a korszerű agronómiai elvárásoknak.

A KITE célja, hogy partnereit segítse gazdasági érdekeik érvényesítésében, kockázataik csökkentésében és terményeik piacra juttatásában. Az agronómiai kereskedelem keretében napraforgó, repce, búza és kukorica integrációjával, valamint termények felvásárlásával és értékesítésével foglalkozik. Partnereinek stabil háttérrel, vevőinek pedig egységes minőségű terményt és teljes logisztikai szolgáltatást nyújt.

A Zrt. tevékenységében létfontosságú szerepet foglal el az innováció és a digitalizáció. A vállalat a precíziós gazdálkodás hazai úttörője, amely a digitális eszközök, szoftverek és az adatalapú döntéstámogató rendszereknek köszönhetően hatékonyabbá teszi a termelést. A precíziós gazdálkodás célja, hogy növeljék a hozamokat és ezzel együtt mérsékeljék a környezeti terhelést. A KITE Zrt. saját meteorológiai hálózattal és az ahhoz kapcsolódó mobilalkalmazással támogatja a gazdálkodókat a mindennapokban, amely versenyképessé teszi a szolgáltatásait.

Az agronómiai és műszaki tevékenységet kiegészítő pénzügyi és további szolgáltatások az üzleti modellt erősítik, fókuszálva a partnerek biztos működési hátterére. A KITE különböző finanszírozási lehetőségeket kínál ügyfeleiknek, ide sorolva a gép és inputanyag finanszírozást, valamint a halasztott fizetési konstrukciókat. Ezeken túl biztosítási szolgáltatásokat is nyújt, amelyek a termelési kockázatok mérséklését segítik.

A KITE Zrt. több mint 1800 munkavállalót foglalkoztat, akik között jelentős arányban található felsőfokú végzettségű szakemberek. A dolgozók köre rendkívül sokszínű: az agronómiai és gépészeti szaktanácsadóktól a logisztikai és műhelymunkatársakon át egészen a raktárosokig számos területet lefednek. A vállalat nagy hangsúlyt fektet a szakmai fejlődés támogatására és a hosszú távú, stabil munkakörnyezet biztosítására, így munkatársai nemcsak modern eszközökkel, hanem folyamatos képzési lehetőségekkel és biztonságos háttérrel is számolhatnak.

A KITE agronómiai kereskedelme egy integrált, modern és helyspecifikus input- és termékportfóliót kínál, amely nemcsak a termelők napi működését támogatja, hanem stratégiai szempontból segíti a termelés hatékonyságát, költséghatékonyságát és a termésbiztonság növelését is.

2.1.1 Beszámolás és könyvvizetés

A KITE Zrt. a gazdasági év lezárását követően éves beszámolót köteles készíteni, a 2000. évi C. törvény alapján, mivel a vizsgált négy évben és az időszakot megelőző két évben is meghaladta a mérlegfőösszege, illetve az éves nettó árbevétel az adott év határértékeit, az üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma pedig jelentősen meghaladta az 50 főt, továbbá könyvvizsgálatra is kötelezett a társaság. A vállalat a törvény alapján konszolidált beszámoló készítésére is kötelezett.

A könyvvezetés módja a számviteli törvény előírásainak megfelelően, a kettős könyviteli rendszer szabályai szerint történik. A költségelszámolás módszereként minden évben aktualizált és folyamatosan karbantartott számlatükör alapján, elsődlegesen az 5-ös számlaosztályban könyvel, azaz költségnemek szerint. Az üzleti év időtartama megegyezik egy naptári évvel, azaz január 01-től, december 31-ig tart, ezáltal a mérleg fordulónapja december 31.

Az éves beszámoló részeként elkészíti a mérleget, eredménykimutatást, kiegészítő mellékletet, illetve az üzleti jelentést. A beszámolót magyar nyelven teszi közzé, az adatokat pedig 2023-óta millió forintban adja meg a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 20 § (2) bekezdése szerint.

A társaság esetében a mérleg készítés időpontja az üzleti év mérleg fordulónapját követő év január 31. A mérlegét a számviteli törvény 1. számú melléklete alapján, az „A” változat szerint készíti el. A mérleget a számviteli törvény szerinti tagoláson túl tovább nem részletezi, az arab számmal jelzett tételek egy-egy csoporton belül nem kerülnek összevonásra és elhagyásra.

A KITE Zrt. az eredménykimutatást a számviteli törvény 2. számú melléklete szerint készíti el, összköltség eljárással, a mérleghez hasonlóan további tagolással nem részletezi azt, illetve összevonásra és elhagyásra se kerülnek sorok, a törvény szerinti tagolást alkalmazza.

A vállalat az éves beszámolóval egyidejűleg fenntarthatósági jelentését is elkészíti, amelyben kitér a környezetvédelmi, a szociális és a társadalmi foglalkoztatási kérdésekre, továbbá az emberi jogok tiszteletben tartására vonatkozó információkat is összefoglalja.

A vezetői, tulajdonosi döntés szerint, a társaság havi zárást és negyedévente pedig főkönyvi kivonatot, mérleget és eredménykimutatást készít.

A könyvek üzleti év végi zárásához, a beszámoló elkészítéséhez, a mérleg tételeinek alátámasztásához olyan leltárt állít össze, amely tételesen, ellenőrizhető módon tartalmazza a vállalkozónak a mérleg fordulónapján meglévő eszközeit és forrásait mennyiségben és értékben.

A tárgyi eszközök állományát az analitikus nyilvántartás tartalmazza, minden eszköz egyedileg van kimutatva, amelyet leltár támaszt alá. A kiegészítő mellékletben további részletező információk is megjelennek, mint a tárgyi eszközök mozgástáblája.

2.2 Kutatási módszer

2.2.1 Viszonyszámok

Az elemzések során a célok sok esetben nem az abszolút értékekre, hanem azok egymáshoz viszonyított arányaira épülnek, amelyhez a viszonzyszámok alkalmazása válik szükségessé. A statisztikában a viszonzyszám két logikailag összetartozó adat hányadosát fejezi ki, amely megmutatja, hogy az egyik adat hányszorosa vagy mekkora része a másinak, kifejezésük együtthatós formában jelenik meg, de általában százalékos értékben értelmezzük az összehasonlíthatóság érdekében (Molnár, 2017).

A viszonzyszámokat alapvetően két nagy csoportra oszthatjuk, az egynemű adatokból számított viszonzyszámokat, melyek a megoszlási viszonzyszámok, összehasonlító viszonzyszámok és teljesítmény viszonzyszámok, amely kategóriákat további részletesebb csoportokra oszthatjuk fel, az adatok jellege alapján. A csoport meghatározó tulajdonsága, hogy azonos mértékegységű adatokat hasonlítunk össze, amelyek csak valamely paraméter alapján térnek el, mint például az idő vagy a tér. A másik nagy csoportja a viszonzyszámoknak a különemű adatokból származó, úgynevezett intenzitási viszonzyszámok (Csipkés, 2024).

Az egynemű viszonzyszámok esetében a kapott adatok százalékos kifejezési formában jelennek meg. A mutatók alapvető számítási képlete, százalékos formában: $\frac{\text{viszonyított adat}}{\text{viszonyítási alap}} \times 100$ (Csipkés, 2024). A viszonzyszámok megállapítása során kiemelt fontosságú a viszonyítási alap megválasztása, amelynek mindig összhangban kell lennie a vizsgálat céljával (Hunyadi & Vita; 2019).

A megoszlási viszonzyszámok egy adott sokaság egyes részeinek a sokasághoz viszonyított hányadát fejezi ki, amely a belső összetétel vizsgálatát segíti, többnyire mennyiségi és minőségi adatokból számolhatjuk ki, százalékos formában. A viszonzyszám alkalmazása olyan sorok esetében alkalmazható, melyek összegzésének van jelentősége.

$$\text{Számítása: } V_m = \frac{\text{részsokaság}}{\text{teljes sokaság}}$$

Az összehasonlító viszonzyszámok azt mutatják meg, hogy a vizsgált jelenség időben vagy térben megjelenő adatai hányadosát vagy hanyadrészét teszik ki a bázis adatnak, három csoportját különböztetjük meg, dinamikus, területi összehasonlító és koordinációs viszonzyszámok (Csipkés, 2024).

A dinamikus viszonyszámokat csak idősoros adatokra lehet alkalmazni, és esetükben két fajta képezhető, a bázisviszonyszámok és a láncviszonyszámok (Csipkés, 2024). A bázisviszonyszámok esetében a számláló az idősor időben egymást követő adatait tartalmazza, a nevező pedig a bázisként választott állandó adatot, így a mutató a változás mértékét mutatja, amely együtthatós és százalékos formában egyaránt értelmezhető. A bázis adatként általában az idősor első adata szolgál, de olyan adatot kell alapul venni, amelyhez reálisan mérhető a vizsgált információ alakulása (Csipkés, 2024).

$$\text{Számítása: } V_B = \frac{\text{tárgyidőszak adata}}{\text{bázisidőszak adata}}$$

A másik fajtája a láncviszonyszámok, amelyben a bázisadat változó tényező, mivel az mindig a viszonyítás tárgyát képező, időben megelőző adat, így az a változás ütemét mutatja meg, amely szintén értelmezhető együtthatós és százalékos formában egyaránt. A láncviszonyszám 100% felett növekedést, alatta pedig csökkenést fejez ki (Hunyadi & Vita; 2019).

$$\text{Számítása: } V_L = \frac{\text{tárgyidőszak adata}}{\text{tárgyidőszakot megelőző időszak adata}}$$

A koordinációs viszonyszámok ugyanazon statisztikai sokasághoz tartozó, két részsokaság egymáshoz viszonyított arányát fejezi ki, amely ezáltal megmutatja, hogy az egyik részsokaság egységére, hány egység jut a másik részsokaságból. Ezek a viszonyszámok kifejezhetők százalékos formában és az alapadatok megadott mértékegységében is (Csipkés, 2024).

$$\text{Számítása: } V_k = \frac{\text{viszonyított részsokaság}}{\text{viszonyítás alapjául szolgáló részsokaság}}$$

A különmemű adatokból számított viszonyszámok, pedig az intenzitási mutatók, amelyek azt szemléltetik, hogy az egyik jelenség a másikhoz viszonyítja milyen gyakorisággal, milyen sűrűn következnek be. A viszonyszám számításánál a nevezőjébe az adat kerül, amelynek egységéhez viszonyítjuk a másik adat mennyiségét, ezek az adatok különmeműek, de logikailag kapcsolódnak egymáshoz. A kapott hányadosok, az egynemű viszonyszámokkal ellentétben, együtthatós kifejezési formában jelennek meg és ezeknek mértékegysége van. Az intenzitási viszonyszámokat leíró sorokból kalkuláljuk ki, általános képlete nincsen. Fajtájukat tekintve megkülönböztetünk többfélét is, egyenes intenzitási viszonyszám, melyben a változás egyenesen arányos jelenségben bekövetkezett változással, fordított intenzitási viszonyszám, ahol a számított érték változása fordított arányban van a jelenség változásával, nyers intenzitási viszonyszám, melyben a viszonyítandó adatot a teljes viszonyítási alappal osztjuk el és végül a tisztított intenzitási viszonyszám, amely számításánál a nevezőben szereplő teljes sokaságból egy olyan részsokaságot emelünk ki, amely szorosabban kapcsolódik a számlálóban lévő

adathoz, mint a sokaság többi eleme, és a számlálót ehhez a szűkebb körhöz viszonyítjuk. Az intenzitási viszonyszámok közé soroljuk például a sűrűségmutatókat, a hatékonyságot kifejező mutatókat és az átlagos értéket kifejező mutatószámokat is (Hunyadi & Vita; 2019).

3. EREDMÉNYEK ÉS AZOK ÉRTÉKELÉSE

3.1. Eszközök és források értékelése

A vállalatnál alkalmazott értékelési elv alapján, az eszközeit beszerzési értéken, illetve előállítási költségen értékeli, csökkentve azt az elszámolt értékcsökkenéssel és az értékvesztéssel, majd növelve a visszaírt értékcsökkenéssel és értékvesztéssel.

A vállalat az immateriális javak és tárgyi eszközök elhasználódási idejét a gazdálkodási tevékenysége alapján határozza meg, az értékcsökkenés összegét pedig a várható maradványértékkel csökkentett bruttó érték és a hasznos élettartam figyelembevételével számolja ki. Az értékcsökkenést lineárisan, napi pontossággal számolják el, jellemzően maradványérték nélkül, kivéve a gépjárműveket és a bérbe adott mezőgazdasági gépeket. Utóbbiaknál motoros és nem motoros kategóriát különböztetnek meg, a motoros gépek, mint például egy traktor vagy egy kombajn hasznos élettartama 5 év és maradványértékük a bekerülési érték 50%-a, míg a nem motoros gépeké 7 év és a bekerülési érték 30%-a. Az amortizációs kulcsokat alapvetően a társasági adótörvény szerint alkalmazzák, azonban kivételeket jelentenek a licencek, utak, burkolatok, gépjárművek, bérgépek és meteorológiai állomások. A 200 ezer forint alatti egyedi értékű tárgyi eszközök költségeit a vállalat a használatba vételkor egy összegben számolja el értékcsökkenésként, míg a nagyobb értékű immateriális javak és tárgyi eszközök esetében a használatbavétel napjától történik az értékcsökkenés elszámolása.

A vállalat terven felüli értékcsökkenést számol el, ha az üzleti év végén az immateriális javak vagy tárgyi eszközök könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen magasabb a piaci árnál. Tartós eltérésről beszélünk, ha ez az állapot egy éven túl fennáll, míg jelentősnek akkor tekinthető, ha a különbség eléri vagy meghaladja az adott eszköz éves átlagos értékcsökkenését. Terven felüli leírást indokol továbbá, ha az eszközök értéke tartósan visszaesik, vagy a tevékenység változása következtében feleslegessé válnak, illetve, ha megsérülnek, megsemmisülnek vagy a rendeltetésszerű használatra alkalmatlanná válnak.

A vállalat értékvesztés elszámolását alkalmazza, ha bizonyos eszközeinek az év végén nyilvántartott könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert piaci értéke vagy a realizálható értéke. Tartósnak minősül a különbség, ha az múltbeli tények vagy jövőbeni várakozások alapján legalább egy évig fennáll, illetve akkor is, ha az

értékeléskor a rendelkezésre álló információk alapján véglegesnek tekinthető. Az elszámolást az alábbi eszközökre alkalmazza a vállalat: részesedések, értékpapírok, tartós bankbetétek, készletek és követelések. Amennyiben az értékvesztés elszámolásának indokai már nem állnak fenn, úgy az értékvesztés visszairásra kerül, amely összege nem lehet több, mint a korábban elszámolt terven felüli értékcsökkenés és értékvesztés összege.

A KITE Zrt. a mérlegkészítés során értékvesztést számol el, a befektetési célú tartósan birtokolt és forgóeszközök között kimutatott eladási célú tulajdoni részesedésekre egyaránt, ha a befektetés könyv szerinti értéke és mérlegkészítéskori piaci értéke közötti különbség összege tartósan mutatkozik és jelentős összegű, vagyis egy éven túli és meghaladja az 5 millió Ft-ot. A KITE Zrt. a számviteli törvény értelmében értékvesztést számol el, és csökkenti a vásárolt készletek, valamint a saját termelésű készletek bekerülési értékét, hogy az a mérlegkészítéskor ismert piaci értéken szerepeljen a mérlegben. A vállalat készletének piaci érték meghatározása termékenként, szakmai indokok alapján történik, és ezek függvényében kerül meghatározásra az értékvesztés mértéke.

A követelések esetében, a vevők és adósok minősítése alapján az üzleti év mérlegfordulónapján fennálló, és a mérlegkészítés napjáig pénzügyileg nem rendezett, lejárt esedékességű követelésnél értékvesztés kerül elszámolásra. Az értékvesztés összege: a követelés könyv szerint értékének és a követelés várható megtérülésének veszteség jellegű különbsége. A vevőkövetelések egyedileg kerülnek minősítésre. A partnerek minősítését követően az értékvesztés összege a korosítás alapján százalékos mértékben kerül meghatározásra.

Devizás tételek értékelése esetében a külföldi követelések és kötelezettségek forint értékének meghatározása a Magyar Nemzeti Bank által közzétett árfolyamon történik, mely alól kivételt képez a banki terhelések és jóváírások könyvelése. A kimenő devizás fizetésekhez súlyozott átlagárfolyamot használ a társaság, mely a bejövő devizás fizetések figyelembevételével kalkulálódik, és ez kerül hozzárendelésre a kimenő fizetésekhez. A bejövő devizás jóváírások napi árfolyamon kerülnek könyvelésre, a devizás ügyletekhez kapcsolódó jóváírások, pedig az ügylet árfolyamán kerülnek könyvelésre, és ezáltal az átlagárfolyamot is módosítják. A valutában, devizában lévő eszközök és források év végi értékelésekor jelentkező minden eredményt befolyásoló eltérés, jelentősnek minősül.

A vállalat a számviteli törvény értelmében a céltartalék képzés szabályait alkalmazza az adott év gazdasági eseményeinek függvényében a szükséges mértékben. A KITE a beruházást finanszírozó hitelek mögötti kezességvállalás után 2- 20%-os, rövid lejáratú hitelek mögötti

kezeségvállalás után 2-20%-os céltartalék képzést alkalmaz. Ettől eltérően a vállalt kezeségek után képzett céltartalékok mértéke elérheti a 100%-ot is, a finanszírozott partner egyedi minősítése alapján. Sortartó kezeségvállalás, váltó kezeségvállalás után 60-100%-os mértékben a finanszírozott partner egyedi minősítésétől függően képzik. A jövőbeni költségek fedezetére 100%-os mértékben céltartalékot képeznek. Azonban céltartalék képezhető a már megkötött hátrányos szerződések várható veszteségeire is.

A KITE Zrt. a halasztott adó alkalmazása mellett döntött. A halasztott adó megállapításához a társaságok a mérlegben kimutatott eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értéke és adóértéke közötti átmeneti különbözeteket veszi alapul.

A számviteli törvény szabályai alapján a KITE Zrt. aktív, illetve passzív időbeli elhatárolásokat, elkülönítetten mutatja ki.

3.2 Vagyoni helyzet elemzés

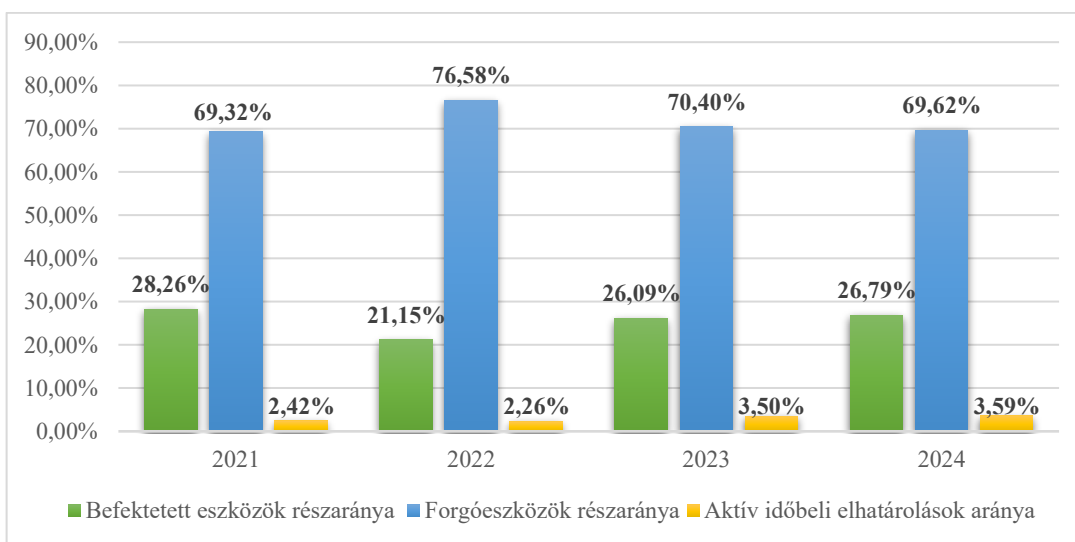
A vagyoni helyzet elemzéséhez a KITE Zrt. 2021-ben, 2022-ben, 2023-ban és 2024-ben elkészült éves beszámoló, kiegészítő melléklete alapján közétett információit használtam fel, melyben elemeztem a vagyon szerkezetének és változásának alakulását, valamint ezeknek az alakulásoknak az okait.

3.2.1 Eszközök elemzése

A vállalat eszköz szerkezetéről elmondható, hogy a vizsgált évek között nem volt kiugró változás, hasonló százaléki megoszlások voltak megfigyelhetőek az egymást követő években, amely megállapítható a 4. ábra alapján. A cég összes vagyonának 21-28%-át tartósan lekötött eszközökben tartja, melyből következik, hogy nagyobb részét, átlagosan 70%-át forgóeszközökben mutatja ki, amely utal kereskedelmi tevékenységére is. A magas forgóeszközállományának köszönhetően rugalmas a gazdálkodása és könnyen tud reagálni az instabil piaci körülményekhez, amely a mai változó világban kiemelkedő előnyt jelent a versenytársakkal szemben. Az egyharmad részarányú befektetett eszközök állománya, pedig biztosítja a mindennapi működés stabilitását. A magasabb forgóeszköz állomány kisebb kockázatot rejt, mivel a tartósan befektetett vagyont nehezebb pénzzé konvertálni, ellentétben a likvidebb eszközeivel.

Költségek tekintetében a befektetett eszközök esetében viszonylag fixek, könnyen előre jelezhető és kalkulálható költségekkel lehet számolni. A forgóeszközök esetében ezek nehezebben előre jelezhetőek, hektikusabb változást mutatnak, amelyek legfőbb befolyásoló tényezője a volumen változása.

Az aktív időbeli elhatárolások aránya és értéke folyamatos növekedést mutat, 2025-re megduplázza azokat, amely jelentős változás a bevételek aktív időbeli elhatárolásának megnövekedéséből származik, de a költségek és ráfordítások aktív időbeli elhatárolása is folyamatosan növekedett, halasztott ráfordítást egyik évben sem könyvelt el.

4. ábra: Eszközök megoszlása

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

A vállalat befektetett eszközeinek megoszlását a 3. táblázat részletezi, amely alapján elmondható, hogy megoszlásuk hasonlóképpen alakult a vizsgált idő távlatában. A tárgyi eszközök domináltak, de kimutatott immateriális eszközöket és befektetett pénzügyi eszközöket is egyaránt.

A 2024-es évtől a vállalat mérlegében a halasztott adó is kimutatásra került, ezáltal a halasztott adó követelés megjelenik az A/IV. mérlegsoron a befektetett eszközök között. A 2024-évi halasztott adó megállapításához a vállalat az előző, 2023-as évet is meghatározta, ezáltal nyitó adatokat képezve a 2024-es évre. A nyitó halasztott adókövetelést az eredménytartalékkal szemben vette állományba, majd lekötött tartalékba vezette át. A tárgyévben halasztott adókövetelést alkalmazott a részesedések és követelések értékvesztésére, a céltartalékok

képzésére és az elhatárolt veszteségekre. Halasztott adókötelezettséget, pedig immateriális javakra, tárgyi eszközökre és fejlesztési tartalékra állapított meg. Az összesített halasztott adó, követelés jellegéből adódóan a befektetett pénzügyi eszközök között került kimutatásra, így több mint 3%-os részarányt képezve azok között.

3. táblázat: A befektetett eszközök megoszlása

Megnevezés	Elemzett évek mutatószámai (%)			
	2021	2022	2023	2024
I. Immateriális javak aránya	0,75%	0,79%	1,23%	3,31%
II. Tárgyi eszközök aránya	76,96%	78,63%	77,31%	69,95%
III. Befektetett pénzügyi eszközök aránya	22,29%	20,58%	21,46%	23,40%

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

A tartós vagynon belül, a legfőbb változás, arányában az immateriális eszközöknél állapítható meg, amely értékbeli növekedésén is tapasztalható, hiszen a négy év alatt több mint négyszeresére emelkedett, amely a technikai innovációt tükrözi a vállalat esetében.

A 4.táblázat bemutatja, hogy az immateriális eszközök között csak vagyoni értékű jogok és szellemi termékek kerültek kimutatásra az évek távlatában, alapítás-átszervezés és kísérleti fejlesztés aktiválásával nem élt a vállalat. Az ugrásszerű növekedés a vagyoni értékű jogok esetében következett be.

A vállalat életében jelentős változásnak tekinthető az SAP S/4HANA vállalatirányítási rendszerre való áttérés, amely a 2023-as évtől jelentett változásokat. Az új rendszer bevezetésének köszönhetően, a vállalat jövőjében hatékonyabb reagálást tesz lehetővé az új üzleti modellek alkalmazásával. További fontos szempont a rendszer mellett, hogy a fenntarthatóságnak is megfelelő irányítási rendszerről van szó, amely felhasználóbarát és fenntartható alapokra tudja helyezni a működést, másrésről egy modernizáltabb, átláthatóbb és működésileg is központosított kereteket teremt, amely a vállalat méretéből és komplexitásából adódóan vált elengedhetlenné. A rendszer bevezetése mellett szóló további érv, hogy a folyamatok optimalizálhatóbbak ezáltal, növelhető a hatékonyság a mindennapokban. Az új rendszer bevezetése szakaszosan több fázisban történik, melyben az üzleti területek és üzletági átállások követték egymást, azonban még mindig nem teljeskörű a rendszer bevezetése.

4. táblázat: Az immateriális eszközök megoszlása

Megnevezés	Elemzett évek mutatószámai (%)			
	2021	2022	2023	2024
Vagyoni értékű jogok aránya	97,84 %	98,41 %	98,99 %	99,59 %
Szellemi termékek aránya	2,16 %	1,59 %	1,01 %	0,41 %

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

A vállalat befektetett pénzügyi eszközei között tartós részesedések kapcsolt vállalkozásban, jelentős tulajdoni részesedések és egyéb tartós részesedések egyaránt megtalálhatóak. A cégcsoport folyamatosan növeli részesedéseit a gazdasági társaságokban. 2023-as évben részesedést szerzett a Fémagrotúr Kft.-ben, ami ezáltal leányvállalati körét bővítette, a részesedés mértékét 2024-ben tovább növelte a Kft.-ben. 2024-ben újabb leányvállalat tulajdonosává vált a Növényvédő és Mezőgazdasági Szaktanácsadó Kft. beszerzése által, amelynek 100%-os tulajdonosa. 2024-ben szintén változási tényezőként szerepel a KITE-Tagliani Kft. jogutód nélküli megszüntetése, amelyben 100%-os tulajdonosként szerepelt, melynek végelszámolása 2024. őszén kezdődött meg. A beszerzéseket a mérlegben közölt adatok is tükrözik, hiszen azok folyamatos növekedési tendenciát mutatnak, kiugró növekedést a jelentős tulajdoni részesedési viszonyban álló vállalkozásokban befektetett részesedések jelentették, amelyet 2023-as új befektetéseik növelték.

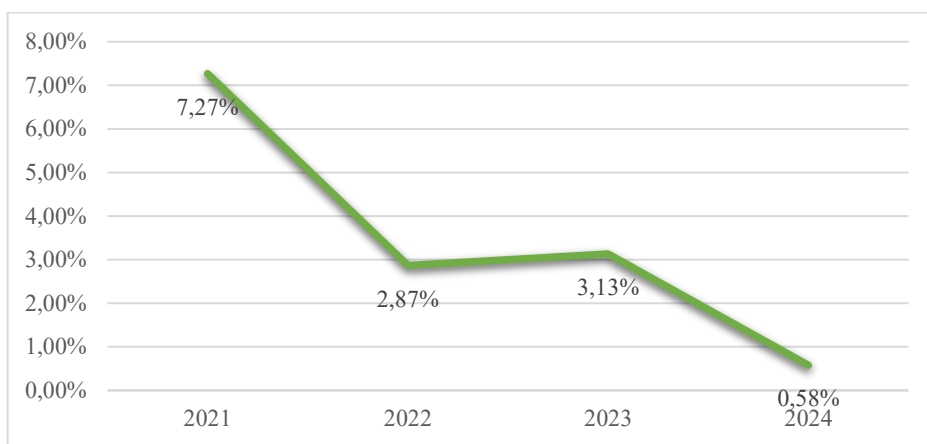
A tartós részesedések mellett tartósan adott kölcsönökkel is rendelkezik a vállalat, összetételét tekintve a kapcsolt vállalatok nyújtotta, illetve egyéb gazdasági társaságoknak és munkavállalóinak.

Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokkal, pedig egyik évben sem rendelkezett.

A befektetett pénzügyi eszközeinek folyamatos növelése ellenére, a kapcsolódó hozamai nem mutatnak növekedést, kifejezetten csökkenő tendenciát követnek, amelyet a 5. ábra görbéje szemléltet. A csökkenő tendencia, a pénzügyi műveletek bevételeinek, a befektetett pénzügyi eszközökkel összekapcsolható sorai közül, csak a kapott osztalék és részesedés volt befolyással, amely változékonyságot mutatott. A vizsgált időszakban részesedéseinek teljesítményei nem voltak elég kedvezőek, a pénzügyi befektetéseik kevésbé tudtak hozzájárulni a vállalat eredményességéhez.

A részesedési viszonyban álló társaságok esetében osztalék bevétel, a jelentős tulajdoni részesedésben lévő Indián-Rizs Kft.-től származik, illetve az Alisca, Ökoil és Agromag

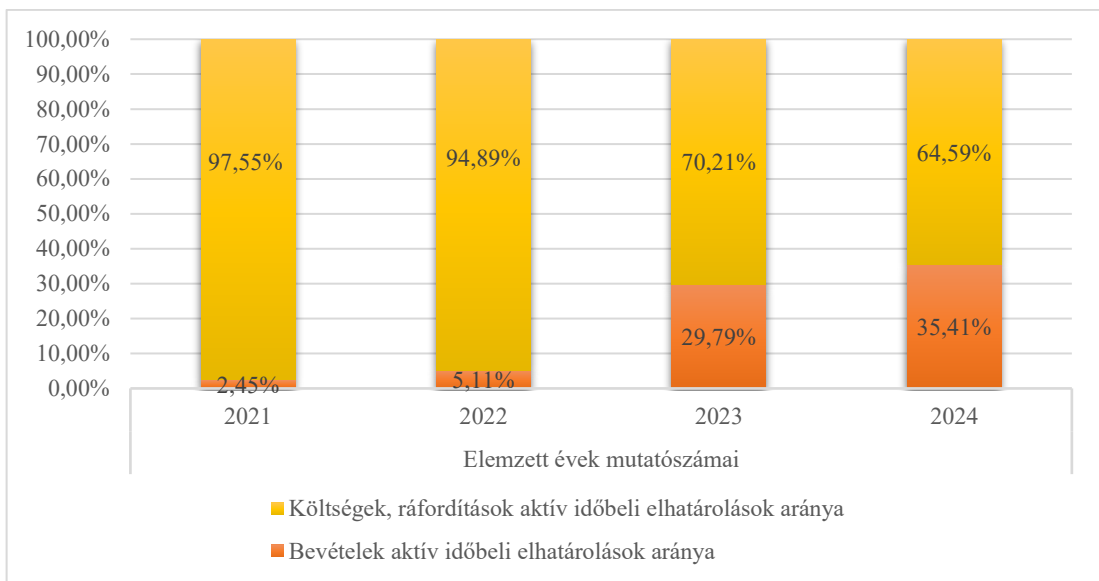
leányvállalataitól. A hozamot termelő társaságok működésére, a vizsgált időszakban felmerült gazdasági és piaci nehézségek, kamatkörnyezeti változások befolyással voltak, amely a csökkenő hozam tendenciát eredményezte. Az Ökoil Kft. esetében fontos kiemelni, hogy a 2022-ben megjelent kormányrendelet szerint, kőolajterméket előállító vállalatként extraprofitadó fizetésére lett kötelezett, amely nagyban csökkentette a vállalat adózott eredményét, ezáltal hozzájárulva a csökkenő hozam tendenciájához.

5. ábra: Befektetett pénzügyi eszközök átlagos hozama

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

Az aktív elhatárolások osztályán belüli megosztásának változását az 6. ábra mutatja be. A 2021-es és 2022-es év elhatárolt bevételeinek alacsony százalékának oka a tételek nyilvántartásának változásából is következik, mivel a 2023-as vállalatirányítási rendszer váltása során, azok új besorolási szemlélet alapján lettek megállapítva, ezáltal az arányukra kiugró növekedésként hatott a változás. A bevételek elhatárolásait az üzletági és kamat, jutalék bevételek alakították. A költségek elhatárolásainak legnagyobb tétele a munkavállalói résztulajdonosi program részvényeihez kapcsolódó költségek, amely 2023-ban volt a legmagasabb. Az elhatárolt költségek értéke folyamatosan növekedett, arányuk a bevételek megugrása miatt szorult visszább. A költségek között az elhatárolt üzletági költségek továbbá a bank és biztosítói jutalékok kerültek kimutatásra.

6. ábra: Aktív időbeli elhatárolások megoszlása

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

A vállalat forgóeszközállományának megoszlását az 5. táblázat részletezi, melyben a leghangsúlyosabban a készletek jelennek meg, stabilan 60% és 75% között mozogva, amely a cég főtevékenységét, a kereskedelmet szolgálja. Követeléseinek aránya csökkenést mutatott, de részarányosan jelentősen nem változott. A vállalat értékpapírjai között minden évben 97 000 forint értékű, forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapír szerepel, év közbeni beszerzések és eladások pedig egyik évben sem történtek. Az értékpapírok minimális értéke miatt, 2023-tól a millió forintban elkészített éves beszámolóban ezáltal nem jelenik meg. A vállalat pénzeszközeinek aránya az időszak alatt 1% körül mozgott, 2023-ban kiugróan megnövekedett a mérlegértéke.

A szabad forgóeszközök mutatója szintén a magas készlet arányt igazolja, 2023-ban és 2024-ben visszaesett a mutató értéke 30% alá, amely a rugalmas eszközgazdálkodás szempontjából nem a legkedvezőbb, hiszen a készletekkel szemben, a követelések, értékpapírok és pénzeszközök könnyebben mobilizálhatóak és likvidebbek.

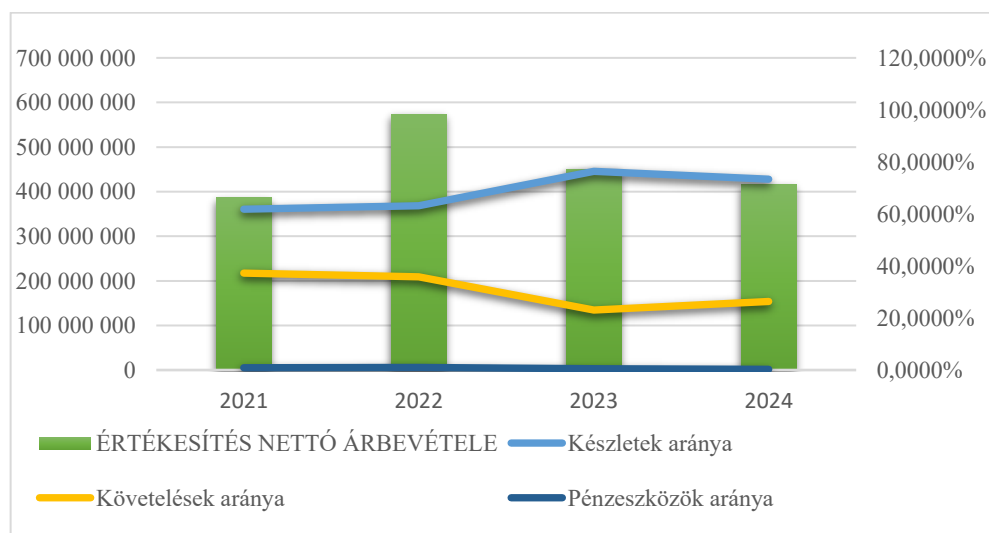
Az év végi nagy arányú készlet beszerzéseket azonban, ha üzleti oldalról vizsgáljuk, stratégiai szempontokat is takarnak. A mezőgazdaság szezonálisából fakadóan az év végi raktáron maradt készletek versenyipiaci előnyökhöz juttatja a céget. A beszerzett inputanyagokkal célja, a tavaszi szezon áringadozásait korrigálni. A beszerzések további stratégiai szempontja, az év végén elérhető utólagos engedmények, minél nagyobb arányú kihasználása, amelyeket további vásárlásokkal tudnak elérni

5. táblázat: A forgóeszközök megoszlása

Megnevezés	Elemzett évek mutatószámai (%)			
	2021	2022	2023	2024
Készletek aránya	61,83%	63,10%	76,39%	73,34%
Követelések aránya	37,27%	35,88%	23,07%	26,38%
Értékpapírok aránya	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Pénzeszközök aránya	0,90%	1,01%	0,54%	0,28%

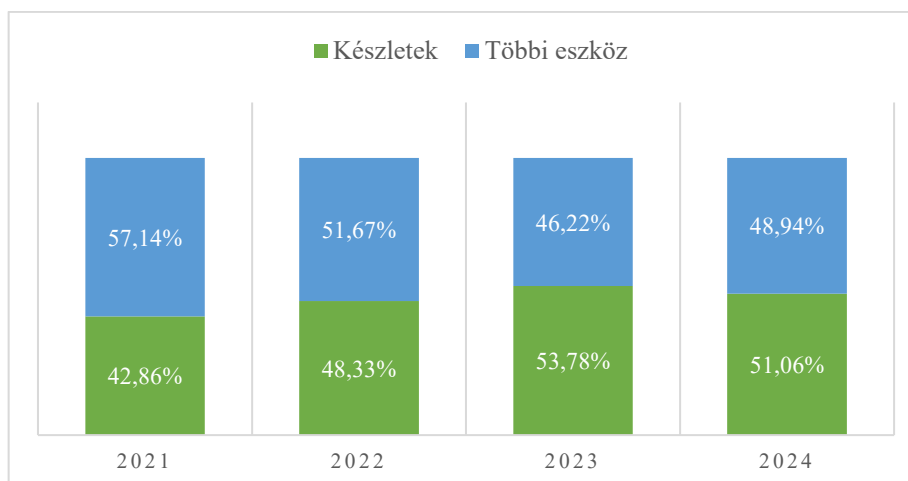
Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

Az 7. ábra az értékesítés nettó árbevétele és a forgóeszközök megoszlásának összefüggéseit ábrázolja. 2022-ben kiemelkedő értékesítési árbevétellel zárt a KITE Zrt., a magas árbevételhez kapcsolódóan a készletbeszerzés is megnövekedett, amely értéket közelítőleg tartotta is a vállalat az évek során. A 2023-as évet követően azonban a változó piaci körülmények hatásaként, az értékesítési bevételek visszább estek és ezáltal a követelések is mérséklődtek, év végén és év közben egyaránt. A követelések esetében fontos kiemelni, hogy az év végén kiszámlázott, - de a vevők által még nem teljesített tételek befolyásoló tényezőként szerepeltethetőek. A pénzeszközök értéke és aránya az árbevételtől függetlenül alakultak.

7. ábra: Forgóeszközök és az árbevétel közötti összefüggés

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

8. ábra: Készletek részaránya

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

A készletek meghatározó mértékét jól tükrözi a 8. ábra, mely szerint az összes eszköz arányához vetítve is szinte felét a készletek teszik ki, három évben növekvő tendencia mellett, 2024-ben pedig egy kisebb visszaesés ellenére is. A készletek arányának és mérleg értékbeli változásának összefüggése nem teljesen arányos, hiszen a 2023-as arány növekedése ellenére az értékük visszaesett, 2024-ben pedig szintén fordított arányos változás volt megfigyelhető. A készletek kimutatott értéke 2022-ben jelentősen megnövekedett. Az arányának befolyásoló tényezőjeként szerepet játszott a követelések és a pénzeszközök változása.

6. táblázat: A készletek megoszlása

Megnevezés	Elemzett évek mutatószámai (%)			
	2021	2022	2023	2024
Anyagok aránya	1,30%	0,81%	0,54%	0,56%
Befejezetlen termelés és félkész termékek aránya	0,28%	1,24%	0,62%	0,00%
Késztermékek aránya	2,47%	2,37%	3,07%	5,12%
Áruk aránya	91,87%	92,62%	91,91%	91,91%
Készletre adott előlegek	4,08%	2,96%	3,86%	2,40%

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

Készleteinek mérleg szerinti megoszlása a 6. táblázat alapján, szintén kereskedelmi főtevékenységét tükrözik, mivel 91% feletti az áruk aránya. Az áruk értéke 2022-ben

szignifikánsan megnövekedett, mely háttérben a volumen változás mellett a beszerzési árak ugrásszerű növekedését is fontos kiemelni, különösen a műtrágya piacon, amely a vállalat egyik fő terméke.

Az anyagok csökkenésének aránya készletgazdálkodásának hatékonyságát is jellemzi, mivel ezáltal kevesebb lekötött tőkét tart fenn az előállítási folyamatban, a késztermékek pedig növekedtek, ami a készletforgás optimalizálását jelenti.

A vállalat késztermékei között kimutatva, saját előállítású szántóföldi, illetve kertészeti vetőmagvak szerepelnek, melyek közül a befejezetlen termelés közé került besorolásra azon vetőmagok köre, melyek forgalomba még nem hozhatóak, minőségi tanúsítvány hiányában. 2024-ben ezen vetőmagok köre év végére, mind forgalomba hozhatóvá minősült ezáltal mérlegérték nem került kimutatásra. Késztermékei között szintén saját előállítású készlete a kevert műtrágya, illetve 2022-től a műszaki tevékenysége alá sorolható, szakműhelyi késztermékek, amely bővülés a késztermékek folyamatos növekedésén is megállapítható.

A vállalat minden évben számolt el értékvesztést, hogy készleteit piaci áron tudja nyilvántartani.

7. táblázat: Vásárolt készletek elemzése

Megnevezés	Elemzett évek mutatószámai			
	2021	2022	2023	2024
1 napi anyagfelhasználás (eFt)	22 375,73	54 515,21	44 106,83	49 898,76
Anyagtárolási idő (nap)	26,08	10,65	8,59	8,24
1 napi eladott áruk beszerzési értéke (eFt)	959 667,21	1 333 525,79	1 036 309,47	976 724,34
Áruk tárolási ideje (nap)	42,89	49,83	62,81	69,25

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

A vállalat vásárolt készleteit elemezve kiszámoltam a napi felhasználást költségre vetítve és a tárolási időt napokra vetítve, amely mutatókat a 7. táblázat tartalmazza. Az anyagok esetében a napi felhasználási anyagköltségek növekedtek, majd visszább estek, amely a már említett alapanyag árak növekedéséhez és a volumen változásához illeszkedik. Az anyagok tárolási idejét napokra vetítve kedvezően javuló értékeket kaptam, mivel a folyamatos csökkenés okán, a vállalat hatékonyságának köszönhetően négy év alatt harmadára csökkent a tárolással töltött idő, amely a tárolási költségek mérséklődéséből következően, kedvezően hatott a vállalati

költségekre. Az anyagokkal szemben az áruk esetében, az 1 napra vetített eladott áruk és közvetített szolgáltatások beszerzési értéke változókéony volt, azonban az áruk tárolási ideje kedvezőtlenül megnövekedett, ami a tárolási költségek növekedését vonja maga után, amely háttérben a 2023-as és 2024-es év óvatosabb és ár érzékenyebb piaci igények, illetve a szezonális keresletingadozás felelhetnek. Azonban a partnerek szempontjából, ez a stratégia stabilizáló ellátásbiztonságot és árstabilitást teremt.

8. táblázat: Követelések megoszlása

Megnevezés	Elemzett évek mutatószámai (%)			
	2021	2022	2023	2024
Követelések áruszállításból és szolgáltatásokból (vevők) aránya	87,62%	73,65%	79,33%	74,78%
Követelések részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	7,38%	30,89%	9,06%	12,03%
Egyéb követelések aránya	5,00%	5,90%	9,23%	12,95%

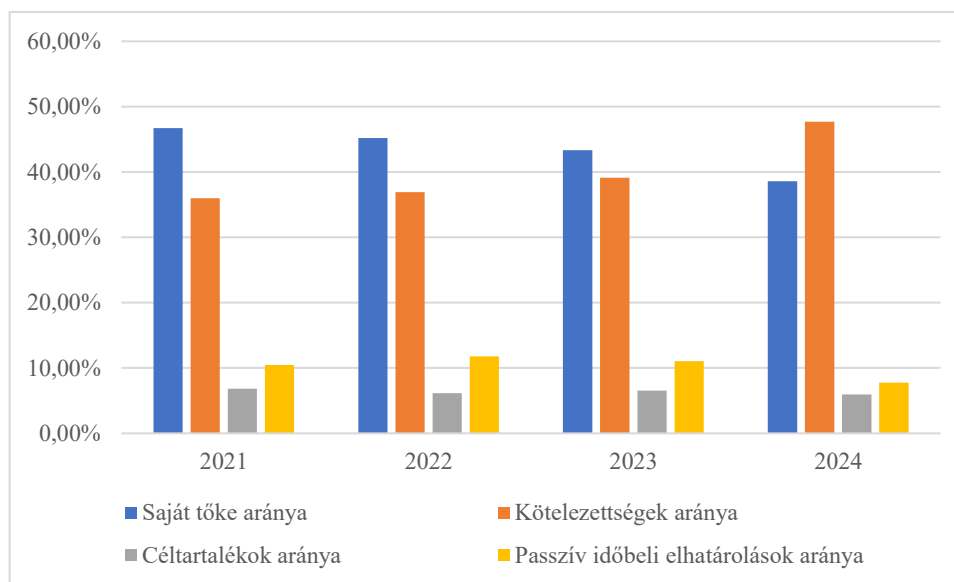
Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

A 8. táblázat alapján megállapítható, hogy a KITE Zrt. követelésállományának túlnyomó részét a vevői követelések tetté ki, amely jól tükrözi, hogy a vállalat árbevétele a mezőgazdasági partnereken alapszik. Vevőköveteléseinek értéke 2022-ben jelentősen nőtt, a rugalmas kereskedelmi stratégiájának köszönhető árbevétel növekedés következményeként, majd 2023-ra majdnem felére csökkent le, amely háttérben a kedvezőtlen piaci változások állnak. A követelések százalékos megoszlási arányában jelentős változás a részesedési viszonyban lévő vállalkozásaival szemben történt, amely kapcsolt vállalkozásokkal szembeni vevőállomány és nyújtott kölcsöni növekedést takar. Egyéb bevételeinek értékbeli változása nem volt jelentős, százalékos változására inkább a másik két követelés csoport hatott. Az egyéb követelések értékét leginkább a kapott általános forgalmi adó és az adott előlegek határozták meg.

3.2.2 Források elemzése

A vállalat tőkefeszültség mutatója 2021 és 2024 közötti időszakban egyértelmű növekedést mutatott, amely a vállalati idegen tőke arányának emelkedésére és a saját tőkéhez viszonyított

eladósodottság növekedésére utal. A 2021-es 113,9%, 2024-re már 159,23%-ra emelkedett, ami több mint 45 százalékpontos növekedést jelent a négy év alatt, amely alapján a vállalat egyre nagyobb mértékben támaszkodik külső forrásokra, a finanszírozási struktúra eltolódását jelezve és növekvő pénzügyi kockázatokat vonva maga után.

9. ábra: Források megoszlása

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

A 9. ábrán jól látszik a vállalat forrásainak megoszlása 2021 és 2024 között, százalékokban kifejezve. A tőkeerőssége, azaz a saját tőke aránya folyamatosan csökkent, 2021-ben még közel 47%-ot tett ki, de 2024-re ez 40% alá csökkent, miközben a kötelezettségek aránya, 36%-ról csaknem 48%-ra nőtt. A tőkeellátottság tükrözi, hogy eszközeinek milyen arányát képes saját forrásból finanszírozni, amely nem csökkent a kritikus 30% alá, tehát a vállalkozás hosszú távú működése, biztonságos és stabil alapokon nyugszik. A tendencia külső finanszírozás térnyerését jelzi, ami összhangban van a tőkefeszültségi mutató növekedésével. A céltartalékok aránya viszonylag állandó maradt, optimális 5-7% között ingadozva, amely arra utal, hogy előrelátóan kezeli a jövőbeli kockázatait. A passzív időbeli elhatárolások aránya mérséklődött, hiszen 2021-ben még meghaladta a 10%-ot, majd 2024-re 8% körülire csökkent le.

A saját tőke belső összetételének változását a 9. táblázat mutatja be. Jegyzett, de még be nem fizetett tőkét, illetve értékelési tartalékot egyik évben se mutatott ki a vállalat, továbbá a jegyzett tőke részeként, visszavásárolt saját részvényt sem rendelkezett a cég. A saját tőke és jegyzett

tőke aránya minden évben megfelelt a gazdasági társaságokról szóló törvény követelményeinek, mely alapján a saját tőke nem csökkenhet a jegyzett tőke 50%-a alá, ezáltal is tükrözve a jövedelmező üzletmenetet, pozitívan hatva az eredményekre és azok felhalmozódására. A vállalat jegyzett tőkéje 2023-ban megnövekedett 15 millió forinttal, amely a munkavállalói résztulajdonosi program bővítésének második ütemi következményeként történt. A KITE Zrt. pénzügyi eszközeként kibocsátott részvények, tagi részesedést jelentenek bizonyos munkavállalói kör részére. 2023-ban 1500 darabbal növelte a részvények számát, egységenként 10 000 Ft-os névértéken, amely összeggel nőtt a jegyzett tőke értéke. A kibocsátáshoz kapcsolódóan a névérték feletti részzel, pedig a tőketartalék is megnövekedett, az árszió értéke plusz 504 millió forintot jelentett.

Az eredménytartalék folyamatos növekedést produkált, a tárgyévi adózott eredmény változékonyságától függetlenül. Az adózott eredmény 2022-ben ért el kiugró eredményt, amely eredményesség a mérleg eszköz oldalán is megfigyelhető volt. A társaság minden évben határozott meg osztalék kifizetést, az adózott eredmény függvényében, amely az eredménytartalékra hatott csökkentő tételként. A vállalat saját tőkéjének csökkenésének, és ezáltal a tőkefeszültségi mutató növekedésének legfőbb mozgatórugója, az évenként kifizetett osztalék magas aránya.

A lekötött tartalék változékonyságot mutatott, melybe 2024-ben a nyitó halasztott adó követelés is átvezetésre került, illetve a tárgyévi halasztott adókövetelés is a részét képezi.

9. táblázat: Saját tőke összetétele

Megnevezés	Elemzett évek értékei (eFt)			
	2021	2022	2023	2024
Saját tőke	48 859 309	67 078 577	57 074 753	55 599 588
Jegyzett tőke	1 622 900	1 622 900	1 637 900	1 637 900
Tőketartalék	3 682 000	3 682 000	4 186 000	4 186 000
Eredménytartalék	34 864 791	36 581 990	37 092 467	40 018 005
Lekötött tartalék	2 000 000	1 500 000	500 000	1 290 535
Adózott eredmény	6 689 618	23 691 687	13 658 386	8 467 148

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

A társaság céltartalék képzés lehetőségét, csak a várható kötelezettségek esetében alkalmazta a vizsgált négy évben, mérlegben kimutatott értéke jelentős csökkenést vagy növekedést nem mutatott, az évközi képzések és feloldások közelítőleg azonos mértékben történtek. A cég kockázatkezelési politikájaként céltartalékot képez a vállalat jövőbeni, mérlegen kívüli kötelezettségeiből eredő potenciális fizetési kockázatok fedezetére. A kezességvállalások két típusát különbözteti meg, melyek egyike a mezőgazdasági gépek értékesítéséhez kapcsolódó beruházási hitelek után vállalat kezesség, a partnerei által igénybe vett finanszírozásokra, amely a vállalat tevékenységi körében alkalmazott finanszírozási szolgáltatás része. Másik típusa pedig a leányvállalatok és kapcsolt vállalkozások hiteleihez kötődik, ideértve a beruházási, folyószámla és forgóeszköz finanszírozási hiteleket is. A képzett céltartalékok megoszlásában legnagyobb részt a jelentős és egyéb részesedési viszonyban álló vállalkozási hitelei után vállalt kezesség, illetve a szerződésből eredő kötelezettségek.

A társaság kötelezettségeinek összetételét a 10. táblázat foglalja össze, megállapítható, hogy hátrasorolt kötelezettségekkel a négy év távlatában nem rendelkezett, tehát hosszú és rövid lejáratú kötelezettségek között oszlott meg azok állománya. Állományának megoszlásában jelentős változás 2022-ben következett be, mely évben 10 milliárd értékű 5 éves futamidejű kölcsönszerződése vált éven belülivé, ezáltal a hosszú lejáratú hiteleit csökkentve, év végén átsorolta azt, a rövid lejáratú hitelek közé növelő tételként. A hosszú lejáratú kötelezettségei között, azonfelül egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek jelennek még meg, melyben a gépjármű beszerzések pénzügyi lízing konstrukcióihoz kapcsolódó, illetve a társaság korábbi éveiben megvalósított beruházásokhoz kapcsolható kivitelező által vállalt szerződéses garanciális kötelezettségek vannak nyilvántartva.

10. táblázat: Kötelezettségek megoszlása

Megnevezés	Elemzett évek mutatószámai (%)			
	2021	2022	2023	2024
Hátrasorolt kötelezettségek aránya	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Hosszú lejáratú kötelezettségek aránya	27,49%	0,60%	0,85%	0,77%
Rövid lejáratú kötelezettségek aránya	72,51%	99,40%	99,15%	99,23%

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

A rövid lejáratú kötelezettségeinek értékbeli alakulása 2021-ről, 2024-re 150%-kal nőtt meg, ami a már megállapított likviditási és finanszírozási szerkezetében bekövetkezett változásokat támasztja alá. A tendencia arra világít rá, hogy nagyobb szerepet kapnak a rövid távú finanszírozási források, amely összefügg a forgóeszközök növekedésével. A kötelezettségek állományának összetételéből megállapítható, hogy váltótartozásokat nem tart nyilván, illetve 2021-2024-ig értékelési különbözetet sem mutatott ki.

Az egy éven belül esedékes kötelezettségek mérleg szerinti felosztásának értékbeli változásait a *11. táblázat*ról lehet leolvasni. A rövid lejáratú hitelekkel kapcsolatos kötelezettségei 2022-ben megszűntek. A rövid lejáratú hitelei 2022-es ugrásszerű növekedése, pedig a hosszú lejáratú kötelezettségeknél már említett átsorolásból eredményeztethető, további növekedései a folyószámlahitelek gyarapodásából következnek.

Szintén növekedés állapítható meg, a 2022-es vevőktől kapott előleg terén, melyben az input anyagokra és beruházási termékekre kapott előlegek gyarapodtak meg, a változás arra utal, hogy a vállalat ügyfélkörében és a szerződéses struktúrájában az előfinanszírozás volumene évről évre változik, amely a mezőgazdaság szezonálisából és a partnerek finanszírozási lehetőségeitől, támogatási politikáktól is függenek. A 2022-es év a partnerek számára is eredményes volt, ami következtében az eredményt visszaforgatva már az év végén adott előlegekkel fixálták le az árakat a készletek, illetve a mezőgazdasági gépek terén.

A társaság szállítói kötelezettségei növekedő tendenciát mutatnak, amely a beszállítói volumen növekedéséből következik. Kapcsolt, illetve jelentős tulajdoni részesedési viszonyban álló vállalkozásaival szemben a rövid távú kötelezettségek ingadozó értékeket mutatnak, ezek a tételek szállítói kötelezettségeket jelentenek.

Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek 2022-ben megugrottak, majd 2024-re jelentősen megcsökkentek. A 2022-es ugrás főként a kimagasló eredmény hatására a társasági adó növekedése, illetve a munkavállalói rész tulajdonosi programhoz kapcsolódó kötelezettségek növelték meg. 2024-ben a csökkenés főként a rész tulajdonosi program kötelezettségeinek mérséklődéséből, illetve a 2023-ban megnövekedett VÁM-hoz kapcsolódó kötelezettségek visszaeséséből következik.

11. táblázat: Kötelezettségek megoszlása

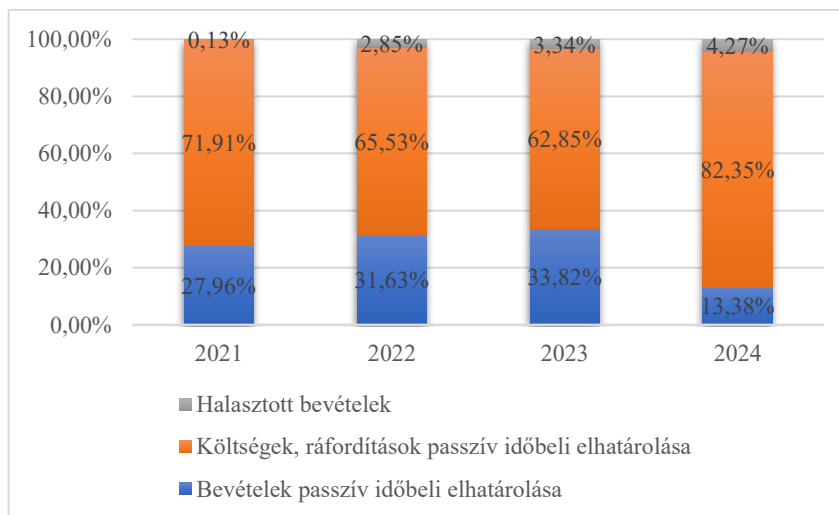
Megnevezés	Elemzett évek értékei (mFt)			
	2021	2022	2023	2024
Rövid lejáratú kölcsönök	20	0	0	0
Rövid lejáratú hitelek	2 705	16 452	22 210	37 359
Vevőktől kapott előlegek	5 701	10 036	3 046	7 094
Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból	13 178	17 761	17 298	18 367
Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	318	656	950	1 560
Rövid lej. köt. jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő váll. szemben	127	1 133	247	60
Rövid lej. köt. egyéb részesedési viszonyban lévő váll. szemben	0	0	0	0
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	5 226	8 447	7 295	3 763

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

A társaság passzív időbeli elhatárolások mérleg szerinti megoszlását a 10. ábra szemlélteti, mely alapján jelentős változás a 2024-es évben volt. A bevételek passzív időbeli elhatárolása között üzletági bevételek és utólagos engedmények kerültek kimutatásra, 2024-re az átlagos 30%-ról körülbelül 14%-ra fogyatkozott az aránya, illetve értéke is jelentősen csökkent, mely háttérben a kiegyenlített kereskedelmi ciklusok állhatnak.

A költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolások aránya 2024-ben nagyobb mértékben megnövekedett, mely változásra főként a bevételek elhatárolásának visszaesése hatott. Az elhatárolt költségek értékében számottevő változás nem történt a négy év távlatában, főként üzletági költségekből, a termény hedge ügyletekhez kapcsolódó tételekből és a prémiumok elhatárolásából tevődik össze. A prémiumok és a kapcsolódó jutalékok esetében 2022-ben volt jelentősebb emelkedés, amelyet az év magas adózott eredménye generált.

A halasztott bevételek esetében kiugró növekedés 2022-ben történt, mely évben az értéke megsokszorozódott, mivel egy beruházási támogatás az évben fejeződött be, a támogatás értéke pedig a halasztott bevételek között került nyilvántartásra. További tételként szerepel egy kutatás-fejlesztési és innovációs projektet támogató pályázat bevétele,

10. ábra: Passzív időbeli elhatárolások megoszlása

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

3.2.3 Horizontális elemzés

A vállalat mérlegének még részletesebb és átfogóbb elemzése érdekében a négy év távlatában a horizontális mutatókat is kiszámítottam, hogy vizsgálni tudjam a társaság eszköz és forrás oldalának összhangját.

A fedezettségi mutatók esetében, mind a négy évben megállapítottam a tárgyi eszközökre és a befektetett eszközökre vetítve egyaránt, amely kapott értékeket a 12. táblázat tartalmazza. A kapott mutatók alapján a KITE Zrt. tartós forrásai bőségesen fedezik a hosszú távra lekötött eszközöket, mivel mindegyik mutató eredménye 1 feletti érték, azonban 2022 után csökkenés mutatkozik a fedezettségben. A tárgyi eszközök esetében a saját tőke, mind a négy évben kétszeresen fedezi azokat, amely kiváló tőkehelyzetre utal, a 2022-es visszaesések után egyaránt.

A befektetett eszközök fedezettségének vizsgálata során csak a saját tőkét felhasználva és a hosszú lejáratú tőkét is bevonva, meghatároztam az értékeket. A mutatók a mind a két esetben egy feletti értékek voltak, tehát a vállalatnak a hosszú lejáratú kötelezettségeire sincs szüksége, hogy fedezni tudja befektetett eszközeinek teljes egészét.

A kapott eredmények által konstatálható, hogy a vállalat finanszírozási politikájában teljesül az illeszkedés elve, mely szerint tartós eszközeit tartós forrásokkal tudja finanszírozni.

12. táblázat: Fedezettségi mutatók

Megnevezés	Elemzett évek mutatószámai			
	2021	2022	2023	2024
Tárgyi eszközök fedezettsége	2,15	2,72	2,15	2,06
Befektetett eszközök fedezete I	1,65	2,14	1,66	1,44
Befektetett eszközök fedezete II	2,00	2,15	1,67	1,45

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

A vállalat tőkemultiplikátora folyamatosan növekedett, 2022-ben 2,14 volt, majd 2024-re 2,59-es értéket ért el. A növekvő tőkeáttétel alapján, egységnyi saját tőkével, egyre több eszközállományt tud megmozgatni a vállalkozás, tehát a finanszírozás terén nő az idegen források súlya.

A szállítók fedezettségének mutatója a négy év alatt csökkenő tendenciát mutatott, a 2022-es 1,8-as érték, 2023-ra 1,69-re majd 2023-ra egyes érték alá, 0,98-ra csökkent, majd 2024-ben egy kis javulást mutatva 1,08-ra emelkedett meg. Az egynél kisebb esetében a szállítók nagyobb értéket képviseltek, mint a vevők, amely esetben a vevőállomány a szállítóállományt finanszírozta meg.

A nettó forgótőke értéke mind a négy évben kedvezően pozitív eredményt ért el, amely esetben a forgóeszközök értéke magasabb, mint a rövid lejáratú kötelezettségeké. A nettó forgótőke értéke, 2023-ban és 2024-ben az előző évhez képest csökkent, amely összhangban van azzal, hogy a rövid lejáratú kötelezettségek gyorsabb ütemben nőttek, miközben a készletek és a követelések több tőkét kötöttek le. A csökkenő nettó forgótőke értéke nagyobb kitettséget jelent a működési ciklus ingadozásaira, és növelheti a rövid távú finanszírozás költségeit.

3.3 Tárgyieszköz-gazdálkodás elemzése

A vállalat tárgyi eszköz gazdálkodás elemzése a társaság hosszú távú működőképességének és kapacitás kihasználásának megítéléséhez nyújt átfogó képet. A mutatók megállapításával, célom az eszközállomány nagyságának és szerkezetének változását, és az elhasználódottságának és a megújulásának ütemét megállapítani.

Az elemzéshez a szükséges adatokat a vállalat kiegészítő mellékletében közzétett információk és adatok alapján, illetve a tárgyi eszköz mozgástábla és analitikus nyilvántartása szerint készítettem el.

A vállalat összes eszközéhez viszonyított tárgyi eszköz állományának részhányada, az egyötöde körül mozgott, változó százalékok mellett, azonban a mérlegben kimutatott értéke folyamatosan növekvő tendenciát képviselt.

3.3.1 Tárgyi eszközök állományának összetétele

A vállalat tárgyi eszközeit először a mérleg besorolása szerint, az eszközcsoportok megoszlása alapján kiszámítható struktúra mutatókkal elemeztem a vizsgált négy év távlatában, amelyet a 13. táblázat tartalmaz.

13. táblázat: Tárgyi eszközök megoszlása

Megnevezés	Elemzett évek mutatószámai (%)			
	2021	2022	2023	2024
Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok aránya	59,70%	56,46%	55,05%	54,15%
Műszaki berendezések, gépek, járművek aránya	37,63%	38,03%	38,97%	38,84%
Egyéb berendezések, felszerelések, járművek aránya	0,04%	0,05%	0,07%	0,08%
Tenyészállatok aránya	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Beruházások, felújítások aránya	2,20%	5,17%	5,80%	6,93%
Beruházásokra adott előlegek aránya	0,43%	0,29%	0,12%	0,00%
Tárgyi eszközök értékhelyesbítése aránya	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

A tárgyi eszközök hangsúlyos részét 2021-2024-ig végig az ingatlanok és a műszaki berendezések, gépek járművek tették ki, együtt elérve a 90%-ot is. A vállalat mérlegében az ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok nagy arányának háttérében, az országos lefedettségű alközponti összetettsége áll, a vállalat szinte minden településen saját tulajdonú telken és hozzá tartozó épületen végzi a mindennapi tevékenységét, amely jelentős biztonságot

nyújt a jelenbeli és a jövőbeli működéséhez egyaránt. A vállalat folyamatosan bővíti saját tulajdonú épületeinek számát, illetve felújításokat és beruházásokat hajt azokon végre, hogy korszerű és komfortos munkakörnyezetet teremtsen elő, amely a telkek, épületek és építmények mérlegértékének folyamatosan növekvő tendenciája is tükröz.

A műszaki berendezések, gépek és járművek között a vállalat az inputanyagokhoz kapcsolódó termelő gépeket, a műszaki szolgáltatásához köthető szerszámokat és a tevékenységéhez közvetlenül kapcsolódó járműveket, bérgep szolgáltatásához társuló bérbe adott mezőgazdasági gépeket, továbbá a pályázatok útján beszerezett gépeket, berendezéseket külön tartja nyilván. A fejlett logisztika rendszerének és raktározási tevékenységéhez szükséges rakodó és szállító eszközöket is, a mérleg ezen során tartja nyilván. Továbbá a vállalat mindennapjainak gördülékeny működését szolgálja a kimutatott hírközlő berendezések és számítástechnikai eszközök köre. Szintén a mindennapi működést szolgálja a vállalat személygépjármű parkja, ami számszerűsítve meghaladja az 1000 db-ot. Országos viszonylatban a legnagyobb hibrid flottát jelenti, ami a vállalat fenntarthatósági törekvéseit szolgálja. A flotta kialakításának döntésében a környezettudatosság mellett, az üzembentartási költségek mérséklődése is fontos szerepet játszott.

A társaság egyéb berendezései és felszerelései között üzemi gépek és berendezések, illetve irodai és igazgatási berendezések és felszerelések vannak nyilvántartva., amelyek a négy év során növekedő tendenciát követtek, 2021-ről, 2024-re megduplázódott az értékük, amelyek szintén a folyamatos alközponti beruházásokat támasztják alá. A vizsgált időszak során Solton, Hegyfaluban és Telekgerendáson is felújítás történt, melyek célja a munkahelyi környezetek fejlesztése, korszerűsítése, a hatékonyabb és kényelmesebb munkavégzés érdekében.

A beruházások nyilvántartásában, a 2023-as SAP vállalatirányítási rendszerre való áttérés során a tárgyi eszközök nyilvántartásának besorolása megváltozott, így a beruházásokba növelő tételként került be a telefonok és szerszámok köre, melyek azelőtt készletek között voltak kimutatva. A plusz tétel a beruházások értékének és arányának növekedése is tükrözi. Azonban a folyamatos beruházási tevékenység szintén növelő tételként hatott, a beruházások és felújítások sorára, és azok teljesülésének kifutását mutatja a beruházási előlegek csökkenése, amelyek 2024-re már szinte teljesen meg is szűntek, tehát a projektek megvalósultak és aktív eszközzé váltak.

A vállalat az évek során az értékhelyesbítés lehetőségével nem élt.

14. táblázat: Tárgyi eszközök használatba vétel szerinti megoszlása

Megnevezés	Elemzett évek mutatószámai (%)			
	2021	2022	2023	2024
Üzembe helyezett tárgyi eszközök aránya	97,37%	94,54%	94,09%	93,07%
Üzembe nem helyezett tárgyi eszközök aránya	2,20%	5,17%	5,80%	6,93%

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

A 14. táblázat alapján megállapítható, hogy a négy év során a tárgyi eszközök döntő többsége már aktivált, üzembe helyezett eszközök voltak, azonban a még üzembe nem helyezett eszközök aránya enyhe növekedést mutatott. A változás háttérében a beruházási aktivitás növekedése és az aktiválási ciklusok hosszabbodása következtethető. Az aktiválási ciklusok megnövekedése nem előnyös az üzletmenet szempontjából, mivel a nem aktivált eszközök olyan lekötött tőkét jelentenek, amelyek nem termelnek még árbevételt, azonban értékcsökkenést sem, de a megvalósítás finanszírozása már ráfordításokat von maga után.

15. táblázat: Műszaki berendezések, gépek, járművek megoszlása

Megnevezés	Elemzett évek mutatószámai (%)			
	2021	2022	2023	2024
Termelőgépek hányada	0,41%	0,57%	0,48%	0,67%
Személygépjárművek hányada	6,83%	7,46%	9,05%	11,03%
Bérbe adott mezőgazdasági gépek hányada	12,93%	12,37%	17,80%	15,09%
Számítástechnikai eszközök hányada	2,40%	2,73%	3,09%	3,43%

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

A vállalat tevékenységét közvetlenül szolgáló eszközök közül, a legfontosabb eszközöket kiemelve, hányadmutatókat állapítottam meg, az aktivált tárgyi eszközök függvényében, amely mutatókat a 15. táblázat tartalmazza. Szinte minden eszköz esetében értékbeli növekedés történt a mérlegben, az évek előrehaladtával. A termelőgépek aránya ugyan alacsony maradt, meghagyva a hangsúlyt a szolgáltatási és kereskedelmi tevékenységeket közvetlenül szolgáló eszközökön, de 2024-re ezek százaléka is nőtt, amely a kisebb volumenű pótlásokat jelenti. A személygépjárművek aránya 2021 és 2024 között folyamatosan emelkedett, majdnem kétszeresére, ami a flottacsere ütemének gyorsulását és korszerűsítését jelzi. A bérgepek

hányada 2023-ban tetőzött, majd 2024-ben aránya és értéke csökkent, amely a csökkenő igényekhez igazodott. A számítástechnikai eszközök aránya stabil növekedést mutat, ami pedig egyértelműen a digitális rendszerek és megoldások beépülését és azok fejlesztésének fokozását mutatja. A műszaki eszközök értékbeli növekedése mellett, mennyiségben is növekedtek a nyilvántartásban. Az új beszerzések általi állomány növekedésének oka a humán létszám folyamatos növekedése, amely adatokat a 16. táblázat tartalmazza. A humán állomány növekedése, a szellemi és a fizikai létszám körének növekedése egyaránt vonzotta magával a munkához közvetlenül kapcsolódó eszközök gyarapodását. A szellemi dolgozók esetében a számítástechnikai és személygépjárművek köre, míg a fizikai dolgozók munkájához szükséges szerszámok és gépjárművek száma emelkedett.

16. táblázat: Dolgozói létszám alakulása

Megnevezés	Elemzett évek értékei (fő)			
	2021	2022	2023	2024
Szellemi dolgozók	1018	1100	1161	1175
Fizikai dolgozók	566	575	593	594
Összes dolgozó	1584	1675	1754	1769

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

3.3.2 Tárgyi eszközök hatékonyságának vizsgálata

A mutatók a klasszikus eszközhatékonysági és eszközigényességi megközelítést követik, bemutatva a tárgyi eszközre vetített kihasználtságát és tőkeigényességet, amelyet a 17. táblázatban mutatok be. Az idősorban a kimagasló értéket a hatékonyság terén is, a 2022-es év mutatja, mivel a 2 417 ezer forintra nőtt a tárgyi eszközökre vetített árbevétel, amely fő tényezője az év kimagasló árbevétele, és a kiemelkedő eszközhatékonyság. 2023-ban és 2024-ben a növekvő eszközállomány és a csökkenő árbevétel a hatékonyság csökkenésén is megjelenik, mivel a tevékenységet szolgáló tartós eszközökkel kevesebb árbevétel termelésére volt képes a vállalat. A mutatók közül fontos kiemelni, hogy a az aktivált tárgyi eszközökre számított értékek minden évben kedvezőbbek, a teljes tárgyi eszközállományhoz képest, ami szintén azt igazolja, hogy a ténylegesen termelő eszközök hatékonysága egyértelműen magasabb.

17. táblázat: Tárgyi eszközök hatékonysági mutatója

Megnevezés	Elemzett évek értékei (eFt)			
	2021	2022	2023	2024
Tárgyi eszköz arányos árbevétel	1 731,95	2 417,11	1 758,91	1 550,81
Árbevétel tárgyi eszköz igényessége	5,77	4,14	5,69	6,45
Aktivált tárgyi eszköz arányos bevétel	1 772,96	2 520,53	1 865,15	1 657,31
Árbevétel aktivált tárgyi eszköz igényessége	5,64	3,97	5,36	6,03

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

A mutatókat másik oldalról is megközelítettem, kiszámolva azok reciprokát, amely során azt vizsgáltam, hogy az árbevétel milyen tárgyi eszköz igényt mutat. Az értékek gyakorlatilag az előbb megállapított tényeket igazolják, ami szerint az eszközigenyessége is 2022-ben volt a legkedvezőbb, mivel az adott árbevétel mennyiséghez kevesebb tárgyi eszköz használatára volt szükség.

18. táblázat: Tárgyi eszközök forgási sebessége

Megnevezés	Elemzett évek mutatószámai (fordulat)			
	2021	2022	2023	2024
Tárgyi eszközök forgási sebessége	17,3195	24,1711	17,5891	15,5081
Aktivált tárgyi eszközök forgási sebessége	17,7296	25,2053	18,6515	16,5731

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

A hatékonyság megállapításának további mutatója a forgási sebessége, amelyet szintén megállapítottam a tárgyi eszközök teljes körére és csak a már aktivált eszközök hányadára is, kapott értékeket a 18. táblázat tartalmazza. A mutató a tárgyi eszköz arányos bevétellel egyezik meg, csak fordulatszámokban van kifejezve. A mutatók 2021-ben 17 körül voltak, majd 2022-ben ezek is megugrottak és 2023-ban, majd 2024-ben csökkenő fordulatszámot eredményeztek. 2022-ben egységnyi eszközre több bevétel jutott

3.3.3 Tárgyi eszközök jövedelmezősége

A tárgyi eszközök jövedelmezőségét, a teljes tárgyi eszköz állományra és csak az aktivált tárgyi eszköz állományra egyaránt megvizsgáltam, a kapott százalékos mutatókat a 19. táblázat tartalmazza. A két mutató jelentős különbségeket nem mutatott, egyértelműen az aktivált eszközökre vetített eredmény érte el, a nagyobb százalékos megoszlásokat. Az évek során kiugró adat 2022-ben volt, ami az adott év kivételesen magas üzemi tevékenység eredményének következménye. 2023-ban, és 2024-ben még mindig magasak a százalékok, de az értékek csökkentek, ami az ár és költségkörnyezet enyhülését is takarja.

19. táblázat: Tárgyi eszközök jövedelmezősége

Megnevezés	Elemzett évek mutatószámai (%)			
	2021	2022	2023	2024
Tárgyieszköz-arányos eredmény	27,03%	112,60%	75,47%	38,02%
Aktivált tárgyieszköz-arányos eredmény	27,67%	116,52%	79,34%	40,00%

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

3.3.4 Tárgyi eszközök elhasználódása

A tárgyi eszközök állagának vizsgálatához alapvetően a használhatósági fokokat állapítottam meg, a teljes tárgyi eszköz állományra és a fő tárgyi eszköz csoportokra egyaránt, amely mutatókat a 20. táblázat tartalmaz. A mutatók alapján a tárgyi eszközállomány állapota lassan, de folyamatosan romlik, mivel a teljes tárgyi eszköz állomány használhatósági foka 57,8%-ról, 53,7%-ra esett vissza, és ezzel párhuzamosan az elhasználódottságuk pedig, 42,2%-ról, 46,3%-ra emelkedett meg 2021 és 2024 között. Ezáltal megállapítható, hogy a fizikai, illetve erkölcsi avulása az eszközöknek magasabb ütemben zajlik, mint amit az aktivált pótlások ellensúlyozni tudnak, a tárgyi eszközök teljes csoportjának esetében.

A beruházások kisebb mértékének háttérében a vállalat óvatosabb beruházási politikája áll, továbbá a vizsgált időszak piaci nehézségei. A beszerzések terén a járvány és az orosz-ukrán háború hatásaként az ellátási láncok korlátozódtak. További korlátozó tényező volt például, a gépjármű beszerzések terén a 2022-es chip-hiány, amely az egész világon éreztette hatását, korlátozva a kínálatot.

Összetevőnként nézve az évek során csökkenő értékeket kaptam, amely az állag romlásához vezet és üzemeltetési és fenntartási költségnövekedéseket von maga után.

Az ingatlanok közé besorolt eszközök állapota a legjobb, azonban fontos kiemelni közülük a telkeket, melyek esetében nem kerül elszámolásra éves terv szerinti értékcsökkenés, mivel az évek előrehaladtával nem veszítenek értékükből és hasznosíthatóságukból. Az eszközcsoportban kimutatott épületek és kapcsolódó vagyoni értékű jogok leírasi kulcsa szintén alacsony, ezáltal azok használhatósági foka hosszú éveken keresztül fog leíródni. A százalékok csökkenése kis mértékű, amely jelentős változásokat nem következtet.

A műszaki gépeinek használhatósági foka a legkedvezőbb, hiszen azok értékei közelítik leginkább a 100%-ot, ami legideálisabb érték. A 2021-es 69%-ról, 2024-re 65%-ra csökkent érték szintén nem jelentős, a magas százalék főként a gépjármű flotta rendszeres frissítéséből következik, illetve a számítástechnikai eszközök körének folyamatos bővítéséből.

Az egyéb berendezések használhatósági foka rendkívül alacsony százaléku, és 2024-re még az is felére csökkent le. Az itt kimutatott eszközök többsége 200 000 Ft alatti, azaz azok beszerzési vagy előállítási költsége a használatba vételkor értékcsökkenési leírásként egy összegben kerül elszámolásra, ezért olyan magas az elhasználódottságuk foka.

20. táblázat: Tárgyi eszközök használhatósági foka

Megnevezés	Elemzett évek mutatószámai (%)			
	2021	2022	2023	2024
Tárgyi eszközök használhatósági foka	57,78%	56,43%	54,93%	53,67%
Tárgyi eszközök elhasználódottsági foka	42,22%	43,57%	45,07%	46,33%
Ingatlanok használhatósági foka	68,73%	67,31%	66,44%	64,58%
Műszaki berendezések használhatósági foka	45,19%	43,47%	42,00%	41,16%
Egyéb berendezések használhatósági foka	13,68%	12,07%	14,74%	6,79%

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

A tárgyi eszközök használhatósági fokának további értékeléséhez, vizsgáltam a megújításuk ütemét, értékcsökkenésük évenkénti változását és pótlásuk ütemét, amely mutatókat a 21. táblázat tartalmazza. A tárgyi eszközök megújításának rátája 2021 és 2023 között gyorsult, tehát egyre magasabb arányban kerültek aktiválásra új tárgyasult eszközök. A tendencia mutatja,

hogy a nagyobb projektek és beruházások ezen időszakban kerültek befejezésre és aktiválódtak, majd 2024-re ezek csökkentek.

21. táblázat: Tárgyi eszközök megújítása

Megnevezés	Elemzett évek mutatószámai			
	2021	2022	2023	2024
Tárgyi eszközök megújítása (%)	8,07%	9,08%	10,52%	7,42%
Tárgyévben elszámolt értékcsökkenés (eFt)	1 833 708	2 449 939	2 724 384	1 522 672
Tárgyi eszközök pótlása	1,73	1,62	1,87	2,45
Saját kivitelezésű beruházások aránya (%)	0,73%	0,74%	2,49%	0,96%

Forrás: Saját számítás a KITE Zrt. éves beszámolója alapján

Az éves értékcsökkenési leíráshoz legnagyobb mértékben egyértelműen az ingatlanok terv szerinti értékcsökkenése járul hozzá, majd a műszaki berendezések alá tartozó számítástechnikai eszközök, bérbe adott mezőgazdasági gépek és a műszaki tevékenységet közvetlenül szolgáló gépjárművek leírt összegei.

A tárgyi eszközök pótlása kedvező, hiszen az elszámolt értékcsökkenéshez képest minden évben nagyobb arányú volt a pótlás. Kiemelkedő érték 2024-ben volt, amely az alacsonyabb éves értékcsökkenési leírás miatt eredményezett magasabb mutatót.

A vállalat életében a saját kivitelezésű beruházások aránya igen alacsony, hiszen azok nem is tartoznak a vállalat tevékenységi körébe csak eseti jelleggel fordulnak elő, a beruházások döntő része továbbra is külső kivitelezésűek.

4. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

A KITE Zrt. eszközeinek elemzése során kiszámított mutatók alapján megállapítható, hogy a vállalat eszközstruktúrája stabil, de a tevékenység jellegéből adódóan a forgóeszközök aránya tartósan meghaladta a befektetett eszközökét. Ez összhangban áll a vállalat mezőgazdasági integrátori és kereskedelmi profiljával, ahol a készlet- és követelésállomány nagysága a működését szolgálja ki.

Az elemzett években a befektetett eszközök aránya mérsékelten nőtt, ami a folyamatos fejlesztésekre és pótlásokra utal. Ez kedvező tendencia, mivel az agrárvállalatok hosszú távú működési biztonságát a tartósan lekötött eszközök növekvő részaránya erősíti.

A forgóeszközök aránya a vizsgált időszakban 70% körül alakult, a magas forgóeszköz-arány biztosítja a vállalat likviditását és mozgásterét, ugyanakkor erőteljesebb készlet- és követeléskontrollt igényel. A vállalat eszközállományán belül a készletek meghatározó súllyal szerepelnek, amely azt jelenti, hogy jelentős része lekötött formában van jelen, ami csökkenti a forgóeszközök likviditását. Ennek következtében a szabad forgóeszközök mutatója csökkenést mutat, ami jelzi, hogy szűkülnek a rugalmas eszközgazdálkodás lehetőségei, azonban a megoszlási arány háttérben főként stratégiai szempontok szerepelnek. A vásárolt készletek tárolási ideje a vizsgált időszak alatt megemelkedett, ez a piaci bizonytalansággal, a kereslet csökkenésével és a szezonalitással is magyarázható. A növekvő tárolási idő költségek emelkedését is maga után vonja, azonban a vállalat esetében ez stratégiai döntésnek tekinthető. Az év végi magas készletszintek biztosítják a szezonális ellátás biztonságát és az árstabilitást. A tárolási idő növekedése pénzügyi szempontból kedvezőtlen, üzleti oldalról pedig szükséges, így célszerű a két szempont egyensúlyát fenntartva döntéseket hozni. A készletek mutatói tehát nem tekinthetők kedvezőtlennek, de hosszú távon a hatékonyság növelése érdekében, célszerű a készletszintek optimalizálása és a készletek forgási idejének csökkentése

A követelések döntő hányadát a vevőkövetelések tették ki, amely az értékesítési szerkezetét tükrözi, hiszen a bevételek túlnyomó része a mezőgazdasági partnerektől származik. A követelések változékonysága a piaci körülmények és az értékesítési volumenek ingadozásával magyarázható. A részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szembeni követelések aránya az évek alatt ingadozott, de nem jelentett kockázatot. A magas vevőállomány és a piaci bizonytalanságok miatt indokolt a rendszeres vevőminősítés és kockázatelemzés, a követelések behajtási hatékonyságának javítása.

A KITE Zrt. forrásszerkezet átalakuláson ment keresztül 2021 és 2024 között időszakban, a tőkefeszültségi mutató egyértelmű növekedését mutatott, ami az idegen tőke arányának erősödését és a vállalat eladósodottságának fokozatos növekedését jelzi. Ez a változás a finanszírozási szerkezet eltolódását tükrözi a külső források irányába, ugyanakkor a tőkeellátottság nem csökkent a kritikus 30% alá, így a vállalat továbbra is stabil, tőkeerős gazdálkodónak tekinthető. Az eredménytartalék évről évre növekedett, amely pozitív gazdálkodási eredményre utal, bár a rendszeres osztalékfizetések csökkentették a saját tőke növekedési ütemét. A jövőben a nyereség visszaforgatásának aránya növelhető lenne a tőkeerő megőrzése érdekében, továbbá nagyobb működési biztonságot biztosítana a vállalat számára, csökkentve a külső forrásokra való utaltságát.

A rövid lejáratú hitelek 2021 és 2024 között jelentősen növekedtek, ami összefügg a forgóeszközök bővülésével és az időszakos finanszírozási igényekkel. A vevőktől kapott előlegek értékének hullámozása a partnerek előfinanszírozási gyakorlatával és a mezőgazdasági szezonalitással áll összefüggésben. A szállítói kötelezettségek növekedése a bővülő forgalommal és az értékesítési volumenek változásával magyarázható. Melyek alapján megállapítható, hogy a vállalat rövid lejáratú forrásai megfelelően szolgálják az üzleti tevékenység finanszírozását, de a hitelállomány növekedése fokozott pénzügyi fegyelmet igényel.

A KITE Zrt. fedezettségi mutatóinak alakulása alapján megállapítható, hogy a vállalat finanszírozási struktúrája az elemzett években stabil alapokon működik. A tárgyi és befektetett eszközök fedezettsége minden vizsgált évben egyértelműen meghaladta az egyes értéket, ami azt jelenti, hogy a társaság tartós forrásai bőségesen fedezik a hosszú távon lekötött eszközeit. Ez a tőkehelyzet biztonságos finanszírozási háttérrel biztosít, és azt mutatja, hogy a vállalat pénzügyi politikájában teljesül az illeszkedés elve, vagyis a tartós eszközök tartós forrásokból kerülnek finanszírozásra. A fedezettség szintjének megőrzése érdekében célszerű a jövőben is a beruházásokat belső forrásból, illetve hosszú lejáratú hitelekből finanszírozni, elkerülve a rövid távú eladósodást.

A szállítók fedezettségi mutatója 2022 és 2024 között fokozatosan csökkent, 2023-ban egyes érték alá is süllyedt. Ez azt jelzi, hogy a szállítói állomány időszakosan meghaladta a vevőkövetelések értékét, tehát a vállalat a partnerei felé fennálló kötelezettségeket részben saját követeléseiből finanszírozta. Bár ez rövid távon nem jelent problémát, hosszabb távon a fizetési

határidők szigorítása és a követeléskezelés hatékonysága kulcsfontosságú a pénzügyi egyensúly fenntartásához.

A tárgyi eszközök összetételét vizsgálva az látható, hogy az állományt végig az ingatlanok és a műszaki berendezések, gépek, járművek határozzák meg, 2021–2024 között együtt tartósan 90% körüli részarányt képviseltek. Ezzel párhuzamosan a beruházások és felújítások aránya emelkedett, miközben a beruházási előlegek leépültek, ami a projektek kifutását és aktiválását jelzi. A használatba vétel szerinti bontás alapján az állomány döntő része már üzembe helyezett, ugyanakkor a még nem aktivált tételek hányada nőtt, ami hosszabb aktiválási ciklusokra utal. Az aktiválások esetében célszerű lenne a ciklusok rövidítése, mivel általa csökkenthető lenne, a nem termelő lekötött tőke aránya.

A műszaki eszközökön belül a személygépjárművek részaránya érdemben bővült, a bérbe adott mezőgazdasági gépek 2023-ban tetőztek, majd 2024-ben csökkentek; a számítástechnikai eszközök súlya évről évre emelkedett, összhangban a digitális rendszerek térnyerésével és a létszámbővüléssel.

A hatékonysági mutatók a 2022-es év után mérséklődtek. A tárgyi eszköz-arányos árbevétel 1 732 eFt-ról 2 417 eFt-ra nőtt 2022-ben, majd 2024-re 1 551 eFt-ra esett vissza; hasonló változást mutat a forgási sebesség is. A 2023–2024-es visszaesés mögött egyrészt az eszközállomány bővülése, másrészt az árbevétel csökkenése áll, tehát az új kapacitások kihasználtsága csak részben realizálódott.

A jövedelmezőségi mutatók szintén 2022-ben voltak a legmagasabbak, majd 2023–2024-ben a mutatók csökkentek, bár továbbra is megfelelő szinten maradtak. Ez a folyamat a kiemelkedő 2022-es üzemi eredmény és az azt követő piaci enyhülés hatását tükrözi.

Az állapotmutatók a használhatósági fok lassú romlását jelzik. Ez összhangban áll azzal, hogy az aktivált pótlások üteme nem teljes mértékben ellensúlyozta a fizikai és erkölcsi avulást, azonban a megújítási ráta 2021–2023 között gyorsult, majd 2024-ben visszaesett. Pozitív, hogy a pótlási mutató minden évben 1 felett volt, azaz nominálisan a pótlások meghaladták az éves értékcsökkenést; ugyanakkor a tényleges állapotjavuláshoz a pótlások szerkezetének legalább olyan fontos szerepe van, mint a volumenének.

ÖSSZEFOGLALÁS

A dolgozat célja a KITE Zrt. pénzügyi helyzetének, vagyoni és jövedelmi pozíciójának átfogó elemzése volt a 2021–2024 közötti időszakban, különös tekintettel az eszközök, források és tárgyi eszközök szerkezetére, hatékonyságára és jövedelmezőségére. A vizsgálatok a vállalat éves beszámolóin alapultak, melyekből számított mutatók segítségével értékeltem az eszköz- és forrásszerkezetet, valamint a tárgyi eszközök állományát. Az alkalmazott módszerek között szerepelt a vertikális és horizontális mérlegelemzés, valamint a fedezettségi, hatékonysági és jövedelmezőségi mutatók vizsgálata a tárgyi eszközök körében.

Az eredmények alapján megállapítható, hogy a vállalat vagyoni helyzete stabil, eszközszerkezetét a forgóeszközök túlsúlya jellemzi, ami a kereskedelmi tevékenységének sajátosságából adódik. A források oldalán az idegen tőke aránya növekedett az évek során, ami a tőkefeszültségi mutató emelkedésében is megmutatkozott, ugyanakkor a tőkeellátottság továbbra is biztonságos szinten maradt.

A tárgyi eszközök szerkezetét vizsgálva az ingatlanok és műszaki eszközök meghatározó súlya látható, a folyamatos beruházások pedig hozzájárultak a modernizációhoz és a működés hatékonyságához. A hatékonysági és jövedelmezőségi mutatók a 2022-es évben érték el a legmagasabb eredményt, ami az adott év kiemelkedő árbevételének és üzemi eredményének volt köszönhető. Az ezt követő években a mutatók mérséklődtek, de továbbra is a stabil működés irányába mutattak. A tárgyi eszközök állapotmutatói mérsékelt elhasználódást jeleznek, amelyet a pótlások és beruházások részben ellensúlyoztak, de a használhatósági fok lassú csökkenése hosszabb távon a hatékonyságra is kihatással lehet.

A vizsgálatok alapján a legfontosabb javaslatok közé tartozik a tőkeszerkezet egyensúlyának megőrzése, a rövid lejáratú források arányának mérséklése, az aktiválási folyamatok gyorsítása, valamint a tárgyi eszközök pótlási és megújítási politikájának célzottabb tervezése. Fontos továbbá a hatékonysági mutatók folyamatos figyelemmel kísérése és a beruházások megtérülésének elemzése.

A KITE Zrt.-ről összességében megállapítható, hogy stabil pénzügyi alapokon működik, a vizsgált időszakban kiegyensúlyozott növekedést mutatott, és hosszú távon is képes fenntartani versenyképes pozícióját a hazai agrárgazdaságban.

IRODALOMJEGYZÉK

2000. évi C. törvény a számvitelről

Alathamneh, M., Obeidat, M. I., Almomani, M. A., Almomani, T. M., & Darkal, N. (2025) The Mediating Role of Profitability in the Impact Relationship of Assets Tangibility on Firm Market Value. *Risk and Financial Managment*, 18(2), 104. <https://doi.org/10.3390/jrfm18020104>

Ambrus, A. R., Paár, D., & Szóka, K. (2021). *Gazdasági elemzés a beszámolók információi alapján*. Soproni Egyetem Kiadó. <https://doi.org/10.35511/978-963-334-402-6>

Bán, E., Kresalek, & P., Pucsek, J. (2017). *A vállalati gazdálkodás elemzése*. Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt.

Bazsik, I., Bujdosó, Z., & Konecz, G. (2022). A magyar gazdák helyzete a mezőgazdaság 3.0 és 4.0 korában. *Acta Carolus Robertus*, 12(2), 111-131. <https://doi.org/10.33032/acr.2907>

Becsky-Nagy, P. (2024). *Vállalati pénzügyek elmélete és gyakorlata*. Debreceni Egyetem Kiadó. <https://mersz.hu/kiadvany/1193/info/>

Becsky-Nagy,P., Dékán Tamásné Orbán, I., & Kiss, Á. (2018). *Nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok (IFRS) alkalmazása I*. Debreceni Egyetem. ISBN 978-963-490-072-6

Béhm, I., & Zémán, Z. (2017). *A pénzügyi menedzsment controll elemzési eszköztára*. Akadémia Kiadó. <https://mersz.hu/kiadvany/242/info/>

Béhm, I., & Zémán, Z. (2019). *Módszertan vállalkozások pénzügyi teljesítményének mérésére*. Akadémia Kiadó. <https://mersz.hu/kiadvany/487/info/>

Beke, J. (2016). *Nemzetközi számvitel*. Akadémiai Kiadó. <https://mersz.hu/kiadvany/128/info/>

Bélyácz, I., Molnárné Barna, K., & Pintér, É. (2024). *Befektetéselemzés és KFI pénzügyek*. Akadémiai Kiadó. <https://mersz.hu/kiadvany/1183/info/>

Bíró, T., Kresalek, P., Pucsek, J., & Sztanó, I. (2016). *A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése*. Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt.

Csipkés, M. (2024). *Statisztika példatár megoldással*. Debreceni Egyetemi Kiadó. <https://mersz.hu/kiadvany/1197/info/>

- Flostoiu, S., & Milandru, M. (2020). Evaluation of tangible fixed assets. *International Conference Knowledge-based organization*, 26(2), 31-36. <https://doi.org/10.2478/kbo-2020-0049>
- Hoffer, I. (2023). *Innovációmenedzsment*. Akadémiai Kiadó. <https://mersz.hu/kiadvany/1060/info/>
- Hoyk, E., Farkas, J. Zs., & Szalai, Á. (2022). Some Sustainability challenges of the Hungarian agriculture. *GRADUS*, 9(2), 1-6. <https://doi.org/10.47833/2022.2.AGR.003>
- Hunyadi, L., & Vita, L. (2019). *Statisztika I*. Akadémia Kiadó. <https://mersz.hu/kiadvany/365/info/>
- Jin, L., Jiaping, Q., & Chi, W., (2018). Asset tangibility, cash holdings, and financial development. *Journal of Corporate Finance*, 50, 223–242. <https://doi.org/10.1016/j.jcorpfin.2018.03.008>
- Kapronczai, I. (2016). A magyar agrárgazdaság helyzete napjainkban - kockázatok és lehetőségek. *Gazdálkodás*, 60(5) 369-426. <https://doi.org/10.22004/ag.econ.258589>
- Kapronczai, I. (2025). Várható szerkezeti átalakulás a magyar mezőgazdaságban. *Gazdálkodás*, 69(1) 3-34. https://doi.org/10.53079/GAZDALKODAS.69.1.t.pp_3-34.
- Katona, K. (2021). A vállalati innováció fejlesztésének és elterjedésének hatása a magyar vállalatok teljesítményére. *Közgazdasági Szemle*, 68, 36-51. <https://doi.org/10.18414/KSZ.2021.k.36>
- KSH (2022). *Mezőgazdasági termelői és ráfordítási árak, 2022*. <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/mgarak/20221/index.html>
- Laáb, Á. (2019). *Döntéstámogató számvitel – érthetően, szórakoztatóan*. Wolters Kluwer Hungary Kft. <https://mersz.hu/kiadvany/617/info/>
- Madarasiné Szirmai, A., Kovács, D. M., & Mohl, G. (2019). *Nemzetközi számviteli ismeretek*. Perfekt Gazdasági Tanácsadó Oktató és Kiadó Zártkörűen Működő részvénytársaság. ISBN: 978-963-394-867-5
- Molnár, T. (2017). *Empirikus területi kutatások és módszerek*. Akadémia Kiadó. <https://mersz.hu/kiadvany/371/info/>
- Ormos, M. (2018). *Számvitel*. Akadémiai Kiadó. ISBN 978 963 05 9927 6
- Reizengerné, D. A., & Hajdu, T. Z. (2024). Pénzügyi teljesítmény és fenntarthatóság: az ESG-minősítés hatása a társaságok számviteli értékelésére. *Magyar tudomány*, 185(2) 1-12. <https://mersz.hu/kiadvany/1176/info/>

Sápi-Duduk, I., & Tariszka, É. (2025). *Vezetői üzleti gazdaságtan számviteli és pénzügyi menedzsment*. Humán Projekt 2004 Kiadó. ISBN: 978-615-6930-00-2

Szakács I. (2015). *Számvitel A-tól Z-ig*. Wolters Kluwer Hungary Kft.
<https://mersz.hu/kiadvany/600/info/>

Takács, A. (2021). *Modern vállalatértékelés*. Akadémia Kiadó.
<https://mersz.hu/kiadvany/827/info/>

Tóth, A., & Zéman, Z. (2018). *Stratégiai pénzügyi controlling és menedzsment*. Akadémiai Kiadó. <https://mersz.hu/kiadvany/294/info/>

Tóth, T. (2021). *Vállalati pénzügyek*. Akadémiai Kiadó.
<https://mersz.hu/kiadvany/835/info/>

MELLÉKLETEK

KITE Zrt. MÉRLEG

eFt

		2021	2022	2023	2024
A	BEFEKTETETT ESZKÖZÖK	29 546 882	31 404 359	34 359 775	38 617 305
I.	IMMATERIÁLIS JAVAK	222 533	249 540	421 980	1 276 570
1.	Alapítás-átszervezés aktivált értéke	0	0	0	0
2.	Kísérleti fejlesztés aktivált értéke	0	0	0	0
3.	Vagyoni értékű jogok	217 724	245 574	417 729	1 271 367
4.	Szellemi termékek	4 809	3 966	4 251	5 203
5.	Üzleti vagy cégérték	0	0	0	0
6.	Immateriális javakra adott előlegek	0	0	0	0
7.	Immateriális javak értékhelyesbítése	0	0	0	0
II.	TÁRGYI ESZKÖZÖK	22 739 726	24 692 993	26 565 147	27 014 334
1.	Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	13 574 695	13 941 625	14 623 236	14 628 769
2.	Műszaki berendezések, gépek, járművek	8 557 578	9 390 310	10 352 076	10 491 459
3.	Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	10 023	12 166	19 154	21 631
4.	Tenyészállatok	0	0	0	0
5.	Beruházások, felújítások	500 278	1 276 768	1 540 054	1 872 444
6.	Beruházásokra adott előlegek	97 152	72 124	30 627	31
7.	Tárgyi eszközök értékhelyesbítése	0	0	0	0
II	BEFEKTETETT PÉNZÜGYI	6 584	6 461	7 372	9 035
I.	ESZKÖZÖK	623	826	648	866
1.	Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban	5 349 787	5 397 124	6 054 547	8 047 142
2.	Tartósan adott kölcsön kapcsolt vállalkozásban	1 222 295	800 361	321 914	0
3.	Tartós jelentős tulajdoni részesedés	9 888	9 888	693 408	693 408
4.	Tartósan adott kölcsön jelentős tulajdoni részesedési viszonyban álló vállalkozásban	0	0	0	0
5.	Egyéb tartós részesedés	2 653	4 453	4 453	4 453
6.	Tartósan adott kölcsön egyéb részesedési viszonyban álló váll.	0	0	0	0
7.	Egyéb tartósan adott kölcsön	0	250 000	298 326	290 863

8.	Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapír	0	0	0	0
9.	Befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesbítése	0	0	0	0
10.	Befektetett pénzügyi eszközök értékelési különbözete	0	0	0	0
I V.	HALASZTOTT ADÓKÖVETELÉS	0	0	0	1 290 535
B	FORGÓESZKÖZÖK	72 470 424	113 689 395	92 698 630	100 344 654
I.	KÉSZLETEK	44 808 783	71 742 188	70 811 786	73 589 566
1.	Anyagok	583 624	580 514	378 941	411 207
2.	Befejezetlen termelés és félkész termékek	124 521	892 070	440 675	0
3.	Növendék-, hízó- és egyéb állatok	0	0	0	0
4.	Késztermékek	1 106 211	1 697 912	2 172 936	3 771 173
5.	Áruk	41 164 783	66 446 518	65 085 768	67 637 809
6.	Készletre adott előlegek	1 829 644	2 125 174	2 733 466	1 769 377
II.	KÖVETELÉSEK	27 006 854	40 795 538	21 383 659	26 473 664
1.	Követelések áruszállításból és szolgáltatásokból (vevők)	23 663 053	30 045 714	16 964 562	19 797 111
2.	Követelések kapcsolt vállalkozással szemben	1 947 872	8 233 582	2 179 413	3 209 203
3.	Követelések jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	44 329	108 906	267 038	40 157
4.	Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő váll. szemben	0	0	0	79
5.	Váltókövetelések	0	0	0	0
6.	Egyéb követelések	1 351 600	2 407 336	1 972 646	3 427 114
7.	Követelések értékelési különbözete	0	0	0	0
8.	Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete	0	0	0	0
II I.	ÉRTÉKPAPÍROK	97	97	97	97
1.	Részesedés kapcsolt vállalkozásban	0	0	0	0
2.	Jelentős tulajdoni részesedés	0	0	0	0
3.	Egyéb részesedés	0	0	0	0
4.	Saját részvények, saját üzletrészek	0	0	0	0
5.	Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	97	97	97	97
6.	Értékpapírok értékelési különbözete	0	0	0	0

I V.	PÉNZESZKÖZÖK	654 690	1 151 572	503 088	281 327
1.	Pénztár, csekkek	2 631	0	4 077	3 123
2.	Bankbetétek	652 059	1 151 572	499 011	278 204
C	AKTÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	2 534 346	3 355 401	4 614 839	5 168 051
1.	Bevételek aktív időbeli elhatárolása	62 195	171 545	1 374 768	1 829 963
2.	Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	2 472 151	3 183 856	3 240 071	3 338 088
3.	Halasztott ráfordítások	0	0	0	0
ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK) ÖSSZESEN		104 551 652	148 449 155	131 673 244	144 130 010

eFt

		2021	2022	2023	2024
D	SAJÁT TŐKE	48 859 309	67 078 577	57 074 753	55 599 588
I.	JEGYZETT TŐKE	1 622 900	1 622 900	1 637 900	1 637 900
	63. sorból: visszavásárolt tulajdonosi részesedés névértéken	0	0	0	0
II.	JEGYZETT, DE MÉG BE NEM FIZETETT TŐKE	0	0	0	0
III.	TŐKETARTALÉK	3 682 000	3 682 000	4 186 000	4 186 000
IV.	EREDMÉNYTARTALÉK	34 864 791	36 581 990	37 092 467	40 018 005
V.	LEKÖTÖTT TARTALÉK	2 000 000	1 500 000	500 000	1 290 535
VI.	ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK	0	0	0	0
1.	Értékhelyesbítés értékelési tartaléka	0	0	0	0
2.	Valós értékelés értékelési tartaléka	0	0	0	0
VI I.	ADÓZOTT EREDMÉNY	6 689 618	23 691 687	13 658 386	8 467 148
E	CÉLTARTALÉKOK	7 131 805	9 092 418	8 581 416	8 593 129
1.	Céltartalék a várható kötelezettségekre	7 131 805	9 092 418	8 581 416	8 593 129
2.	Céltartalék a jövőbeni költségekre	0	0	0	0
3.	Egyéb céltartalék	0	0	0	0
F	KÖTELEZETTSÉGEK	37 617 730	54 814 128	51 483 809	68 732 028

I.	HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK	0	0	0	0
1.	Hátrasorolt kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	0	0	0	0
2.	Hátrasorolt köt. jelentős tulajdoni viszonyban lévő váll. szemben	0	0	0	0
3.	Hátrasorolt köt. egyéb részesedési viszonyban lévő váll. szemben	0	0	0	0
4.	Hátrasorolt kötelezettségek egyéb gazdálkodóval szemben	0	0	0	0
II.	HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	10 342 152	329 860	436 753	527 448
1.	Hosszú lejáratra kapott kölcsönök	0	0	0	0
2.	Átváltoztatható és átváltozó kötvények	0	0	0	0
3.	Tartozások kötvénykibocsátásból	0	0	0	0
4.	Beruházási és fejlesztési hitelek	0	0	0	0
5.	Egyéb hosszú lejáratú hitelek	10 000 000	0	0	0
6.	Tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	0	0	0	0
7.	Tartós köt. jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő váll. szemben	0	0	0	0
8.	Tartós köt. egyéb részesedési viszonyban lévő váll. szemben	0	0	0	0
9.	Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	342 152	329 860	436 753	527 448
10.	Halasztott adókötelezettség	0	0	0	0
II I.	RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	27 275 578	54 484 268	51 047 056	68 204 580
1.	Rövid lejáratú kölcsönök	20 187	0	0	0
	95. sorból: átváltoztatható és átváltozó kötvények	0	0	0	0
2.	Rövid lejáratú hitelek	2 704 632	16 451 667	22 210 378	37 359 310
3.	Vevőktől kapott előlegek	5 701 199	10 036 488	3 046 143	7 093 982
4.	Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	13 178 013	17 760 680	17 298 154	18 367 435
5.	Váltótartozások	0	0	0	0
6.	Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	318 228	655 849	949 985	1 560 013
7.	Rövid lej. köt. jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő váll. szemben	127 194	1 132 998	247 305	60 422
8.	Rövid lej. köt. egyéb részesedési viszonyban lévő váll. szemben	0	0	0	76
9.	Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	5 226 125	8 446 586	7 295 091	3 763 342

10.	Kötelezettségek értékelési különbözete	0	0	0	0
11.	Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete	0	0	0	0
G	PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	10 942 808	17 464 032	14 533 266	11 205 265
1.	Bevételek passzív időbeli elhatárolása	3 059 284	5 523 119	4 914 606	1 498 992
2.	Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	7 868 776	11 443 920	9 133 955	9 227 753
3.	Halasztott bevételek	14 748	496 993	484 705	478 520
FORRÁSOK (PASSZÍVÁK) ÖSSZESEN		104 551 652	148 449 155	131 673 244	144 130 010

KITE Zrt. EREDMÉNYKIMUTATÁS

		eFt			
		2021	2022	2023	2024
01.	Belföldi értékesítés nettó árbevétele	311 279 024	471 834 113	377 403 636	335 787 229
02.	Export értékesítés nettó árbevétele	75 410 530	101 415 827	73 388 940	79 669 824
I.	ÉRTÉKESÍTÉS NETTÓ ÁRBEVÉTELE	386 689 554	573 249 940	450 792 576	415 457 053
03.	Saját termelésű készletek állományváltozása	323 268	1 359 250	23 629	1 157 562
04.	Saját előállítású eszközök aktivált értéke	161 780	172 828	622 771	240 311
II.	AKTIVÁLT SAJÁT TELJESÍTMÉNYEK ÉRTÉKE	485 048	1 532 078	646 400	1 397 873
III.	EGYÉB BEVÉTELEK	19 396 532	23 518 591	28 030 691	28 346 243
	Ebből: visszaírt értékvesztés	494 920	686 217	1 247 379	166 920
05.	Anyagköltség	8 167 141	19 898 050	16 098 992	18 213 048
06.	Igénybe vett szolgáltatások értéke	14 679 393	18 696 680	21 780 601	23 365 943
07.	Egyéb szolgáltatások értéke	611 538	762 834	1 509 226	1 427 529

08.	Eladott áruk beszerzési értéke	350 278 531	486 736 914	378 221 265	355 633 714
09.	Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	0	0	31 690	870 669
IV.	ANYAGJELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK	373 736 603	526 094 478	417 641 774	399 510 903
10.	Bérbérlés	11 947 024	18 364 679	16 504 423	17 623 055
11.	Személyi jellegű egyéb kifizetések	3 363 835	5 302 894	5 483 662	3 347 708
12.	Bérbérlések	1 886 113	2 370 977	2 100 515	2 329 655
V.	SZEMÉLYI JELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK	17 196 972	26 038 550	24 088 600	23 300 418
VI.	ÉRTÉKCSÖKKENÉSI LEÍRÁS	2 478 403	2 815 537	3 555 207	3 436 986
VII.	EGYÉB RÁFORDÍTÁSOK	7 123 368	16 852 187	15 007 371	8 925 296
	Ebből: értékvesztés	2 376 527	8 068 752	6 883 714	1 733 706
A	ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE	6 035 788	26 499 857	19 176 715	10 027 566
13.	Kapott (járó) osztalék és részesedés	478 613	185 352	230 943	52 157
	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	468 425	127 145	159 631	26 688
14.	Részesedésekből származó bevételek, árfolyamnyereségek	0	0	0	0
	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	0	0	0	0
15.	Befektetett pénzügyi eszközökből (értékpapírokból, kölcsonökből) származó bevételek, árfolyamnyereségek	0	0	0	0
	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	0	0	0	0
16.	Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	33 971	144 852	448 195	206 532
	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	18 566	107 080	89 702	15 609
17.	Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	3 332 204	9 921 724	6 226 633	4 265 546
	Ebből: értékelési különbözet	0	0	0	0

VIII.	PÉNZÜGYI MŰVELETEK BEVÉTELEI	3 844 788	10 251 928	6 905 771	4 524 235
18.	Részesedésekből származó ráfordítások, árfolyamveszteségek	0	0	0	0
	Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	0	0	0	0
19.	Befektetett pénzügyi eszközökből (értékpapírokból, kölcönökből) származó ráfordítások, árfolyamveszteségek	0	0	0	0
	Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	0	0	0	0
20.	Fizetendő (fizetett) kamatok és kamatjellegű ráfordítások	759 721	3 092 298	7 338 974	2 560 272
	Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	0	0	0	0
21.	Részesedések, értékpapírok, tartósan adott kölcsönök, bankbetétek értékvesztése	0	0	0	0
22.	Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	2 226 908	7 801 084	4 407 325	3 260 756
	Ebből: értékelési különbözet	0	0	0	0
IX.	PÉNZÜGYI MŰVELETEK RÁFORDÍTÁSAI	2 986 629	10 893 382	11 746 299	5 821 028
B	PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE	858 159	-641 454	-4 840 528	-1 296 793
C	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY	6 893 947	25 858 403	14 336 187	8 730 773
X.	ADÓFIZETÉSI KÖTELEZETTSÉG	204 329	2 166 716	677 801	358 751
X/1.	Halasztott adókülönbözet (±)	0	0	0	-95 126
D	ADÓZOTT EREDMÉNY	6 689 618	23 691 687	13 658 386	8 467 148